

ಸಂಪುಟ ೮]

ಡಿಶಂಬರ ೧೯೫೯

[ಸಂಚಿಕೆ ೭

'VEERAMATE' WOMEN'S VOICE

The Largest Circulated

KANNADA MONTHLY

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ M. A. LL B.
ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಿಕೆಯರು.

,, ವೆಂಕಮ್ಮಾ ಕೊಯಿಮತ್ತೂರ ಸಹ ಸಂಪಾದಿಕೆಯರು
ಶ್ರೀಯುತ ಹಳಪೇಟೆ ಚಿಂತಾಮಣಿರಾಯರು ಸದಸ್ಯರು
,, ನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮಾ ,,
,, ಹೊನ್ನಾಪುರಮಠ ಚಂ. ಗ. B.A.,LL.B. ,,
,, ಬಿ. ಎಸ್. ಮಾವಿನಕುರ್ವೆ ಆಡ್ವೋಕೇಟ,
ಸರಕಾರಿ ವಕೀಲರು ಕಾರವಾರ ,,

ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲ

ಶ್ರೀಯುತ ಕುರ್ಟಿ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ M. A.,LL B. ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಶ್ರೀಯುತ ಲ. ರಂ. ಪುರಾಣಿಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷರು
,, ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಮೆಳ್ಳೀಗಟ್ಟಿ B.A. LL. B. ಸದಸ್ಯರು
ಶ್ರೀಮತಿ ವೆಂಕಮ್ಮಾ ಕೊಯಿಮತ್ತೂರ ,,
,, ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಕರ್ಜಿಕ ,,

ರಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಆಫ್ ನ್ಯೂಜ ಪೇಪರ್ಸ (ಸೆಂಟ್ರಲ್) ರೂಲ್ಸ ೧೯೫೬ರ ಆನೇ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ "ವೀರಮಾತೆ" ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಾಬತ ವಿವರ:—

೧. ಪ್ರಕಾಸನ ಸ್ಥಳ—	ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಧಾರವಾಡ.
೨. ನಿಯಮಿತ ಕಾಲಿಕತೆ—	ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ
೩. ಮುದ್ರಕರ ಹೆಸರು—	ರಾಮರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ—	ಭಾರತೀಯ
ವಿಳಾಸ—	ವೀರಮಾತೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ
೪. ಪ್ರಕಾಶಕರ ಹೆಸರು—	ಲ. ರಂ. ಪುರಾಣಿಕ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ—	ಭಾರತೀಯ
ವಿಳಾಸ—	ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಧಾರವಾಡ
೫. ಸಂಪಾದಕರ ಹೆಸರು—	ಸರೋಜನಿ ಮಹಿಷಿ ಎಮ್. ಎ. ಎಲ್‌ಎಲ್. ಬಿ.
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ—	ಭಾರತೀಯ
ವಿಳಾಸ—	ಲೈನಬಝಾರ ಧಾರವಾಡ
೬. ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ವಿಳಾಸ—	ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳ
ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೧ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಹಾಕಿದವರ ವಿವರ—	ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಧಾರವಾಡ

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ ಲ. ರಂ. ಪುರಾಣಿಕನಾದ ನಾನು ಮೇಲಿನ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಲ. ರಂ. ಪುರಾಣಿಕ.

ಪರಿವಿಡಿ

ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ ಸಮಾರಂಭ

ಧಾರವಾಡ, ದಿ. ೩–೧೧–೬೯ : ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ ಹಸನುಗೊಳಿಸುವ ಹಬ್ಬ ದೀಪಾವಳಿ. ಅದು ಆಶ್ವಿಜ ವದ್ಯ ೧೪ (ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿ ಎಂದರೆ ನರಕಾಸುರನ ವಧೆ ಆದ ದಿನ) ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನೀರು ತುಂಬುವ ಹಬ್ಬದಿಂದ ದೀಪಾವಳಿಯ ಹಬ್ಬದ ಸಮಾರಂಭವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಬೆಳಗುವದು, ತೈಲಾಭ್ಯಂಗ ಸ್ನಾನ, ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ವಂದನೆ ಇಷ್ಟದೇವತಾರ್ಚನೆ, ಫಲಾಹಾರ, ಸವಿರುಚಿನ ಭೋಜನ ಮುಂತಾದುವು ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯುವವು. ಮುಂದೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಂದು ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆ. ಇದನ್ನು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲೂ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುವದು. ಮರುದಿನ ಎಂದರೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಪದೆ (ಬಲಿಪಾಡ್ಯ) ಪಾಂಡವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಲಾಗುವದು. ಅಂದು ದನದ ಹಟ್ಟಿಯನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಲಾಗುವದು. ದನಕರುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸಿ ಅವುಗಳೊಡನೆ ಆಟ ಮೇಲಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರು ಅಮಿತಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವದು ಕಣ್ಣಿಗೊಂದು ಹಬ್ಬ. ಮುಂದೆ ಪಂಚಮಿಯ ವರೆಗೆ ಜನರು ವೃಷ್ಟಾನ್ನಗಳನ್ನು ಯಥಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ ಉತ್ಸಾಹಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯುವರು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಈಚೆ ಬಾಣಬಿರುಸುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ನಲಿವರು. ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗರು ಹಟ್ಟಿಹಬ್ಬ ಎನ್ನುವದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅಂತು ದೀಪಾವಳಿಯ ಹಬ್ಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಎಂತೇ ಇರಲಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಭಾರತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳಂತೆಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿದ್ದು ಜೀವನೋತ್ಸುಕತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೀಯರಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರೂ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಂಡಿ (ಅಂಗಡಿ) ಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುವದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೊಹರಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯರು ಮುಹಮ್ಮದೀಯರಂತೆಯೇ ' ಅ(ಎ)ಲ್ಲಾ' ದೇವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಜಗಜ್ಜನಿತವಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಭಾರತೀಯ ಜೀವನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಎಂದಿನಂತೆ ಈ ಬಾರಿಯೂ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವನಿತಾಸೇವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕಾಗಮಿಸಿದ್ದ ಖನ್ನೂರ ಗಣಪತಿ ಮಹಾರಾಜರ ಶಿಷ್ಯಂದಿರಾದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ ಸಂಪತ್‌ಕುಮಾರ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ಅವರಿಂದ ಭಗವನ್ನಾಮ ಕೀರ್ತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಕ್ಕನ ತದಿಗೆ ಅಂದು ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮಂಗಳ ಗೌರಿಯ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನವರು ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನದಿಂದ ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಆದಿಶಕ್ತಿಯಾದ ಮಂಗಳ ಗೌರಿಯು ವಚನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರನನ್ನು ವರಿಸುವಂತಾಗಿ ಅವಳು ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಗೈದ ಬಗೆಯನ್ನು ವೇದ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಅರುಹಿದರು.

ಶ್ರೀ ತುಲಸೀ ಸಮಾರಂಭ

ಕಾರ್ತಿಕ ವದ್ಯ ದ್ವಾದಶಿಯು ಶ್ರೀರಾಧಾಕೃಷ್ಣದಾಮೋದರ ಶ್ರೀ ತುಲಸೀ ಲಗ್ನದ ಹಬ್ಬವು. ಇದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳು ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಲ್ಲದೆ ಆರೋಗ್ಯವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಋತುಮಾನಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳ ಸಮಾರಂಭಗಳ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೆ ರೂಢಿಸಿರುವದು ವೇದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಚೆಗಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳವರಾದ ನಾವೂ ಅವುಗಳ ಮಹತಿಯನ್ನು ಮರೆತುಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆರೋಗ್ಯಕಲ್ಪವಾದ ತುಲಸೀ ವೃಕ್ಷವನ್ನಂತೂ ಮನೆಮನೆಗೆ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪೂಜಿಸುವದನ್ನು ವಿಧಿಸಿರುವರು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು. ಹಬ್ಬಹುಣ್ಣಿವೆಗಳ ಸದಾಚರಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುರಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಸ್ತು ಸಂಯಮ ತ್ಯಾಗ ಬುದ್ಧಿಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಂದು ಮರೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ರೂಢಿಸಿದ್ದ ಹಬ್ಬಗಳ ಇಂಗಿತದ ಅರಿವಾಗಲೆಂದು ಸುಮಾರಾಗಿ ವನಿತಾಸೇವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೆ ಕಾರ್ತಿಕ ಬಹುಳ ದ್ವಾದಶಿ (೧೨-೧೧-೬೯) ಅಂದು ಶ್ರೀ ತುಲಸೀ ಲಗ್ನಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಯಿತು.

ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ದಾದಾ (ಲ. ರ. ಪುರಾಣಿಕ) ಅವರು ತುಲಸಿಯ ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ಔನ್ನತ್ಯ, ಮಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿಯ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು.

ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಗೋಷ್ಠಿ

ದಿನಾಂಕ ೧೬-೧೧-೬೯ ರಂದು ತತ್ವನ್ವೇಷಣ ಸಂಘಗಳ (ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದ) ನೇತಾರರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಚಪ್ಪನವರು ಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮದ ಬಗೆಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮರುದಿನ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನೂ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವದು.

ವೀರಮಾತೆ

ಕೇವಲ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ
ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪುಟ ೮ | ಡಿಶಂಬರ | ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಪಾವಟೆಯವರ ಷಷ್ಟ್ಯಬ್ಧಿ ಪೂರ್ತಿಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲೆಂದು ಆಗಮಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು. ತಮ್ಮ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೇನಿದ್ದರೂ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮೂಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಅವರು ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಗತಿ, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ದೇಶದ ಇಂದಿನ ಬದಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೂರೈಸಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರು ಬೇರೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಣಿಗೊಳಿಸುವದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಮಾನವನ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವು ತಾಯಿಯ ಹಾಲಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳಿಂದ ಸುಂದರ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಗತ್ಯ.

ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸ್ತ್ರೀಯೋಚಿತ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಎರಡಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವಾದ್ದರಿಂದ, ಕುಟುಂಬ ಕುಟುಂಬಗಳ ಗುಂಪೇ ಸಮಾಜವೆನಿಸುವದರಿಂದ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಇರುವದರಿಂದ, ಸ್ತ್ರೀಯು ಸುಶಿಕ್ಷಿತಳಾಗಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೂಪು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ನಿರಕ್ಷರಿಗಳೂ ಸಹ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಚಾಲನೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ವಿಶಾಲವಾಗಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಹದ್ದಿರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗಬಲ್ಲಳೇ ?

ಹೆಂಡಿರು ದುಡಿವ ಹಣದಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಗಂಡಂದಿರೂ ಇರುವರು. ಆದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯು ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲಾರಳು ! ಕುಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ತ್ಯಾಗಮಾಡುವ, ಸಹಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಗೆ–ಇನ್ನೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಬಂದಿಲ್ಲ! ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆಯೇ ? ಅಸ್ತಿತ್ವವಿದೆಯೇ ? ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಸ್ವಾವಲಂಬನವೆನಿಸಬಲ್ಲುದೇ?

ಲೇಖಿಕಾ : ರಾಧಾಕುಮಾರಿ, ಧಾರವಾಡ

ಯಾವ ತೆರನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀ ಜೀವನವು ರಚಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ವಿಚಾರವಿದೆಯೋ ಅದೇ ತೆರದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವೂ ಬೇಕು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಲು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಹಿಂಜರಿಯಬಾರದು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆಗಲು ಕೊಡುವ ಸಮಯ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಜಾರಬಾರದು. ಆ ಧೈರ್ಯವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಕು. ಆ ಧೈರ್ಯವನ್ನೆ ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ನಾವು ತೋರಿಸದಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹಲವು ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಫಲವಾಗಲಾರದಾಗಿವೆ.

ಕಲಿಸಿದ ಮಾತು ಮತ್ತು ಇಟ್ಟ ನೀರು, ಎಷ್ಟು ದಿನದ ವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದು ? ಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ವತಃ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಜೀವನದ ಝುಂಝಾಟದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಎದುರಿಸಲು ಶಕ್ಯಳಾಗಬೇಕು. ಅಂಥ ಧೈರ್ಯವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಆಗ ನಮ್ಮ ಹಾದಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಲಾರರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾಚಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಹೋರಾಡಬೇಕು; ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರವಿರಲಿ ಸಮಾಜವಿರಲಿ, ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಇರಲಿ,–ಸ್ವಾವಲಂಬನದ ಮೊದಲನೇ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಬೇಕು. ಪರಾವಲಂಬನವೆಂದರೆ ಸ್ವನಾಶ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಮ್ಮ ಜನರು ಪೂರ್ಣತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಪರಾವಲಂಬನದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೋ, ಬೇರೆಯವರ ಅನ್ನಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ದಾಸಾನುದಾಸರಾಗಿರುವೆವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯಾಯವು ನಡೆದೇ ನಡೆಯುವುದು— ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ನಿದ್ದೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಸುವವರಾರು? ಘೋರವಾದ ಗರ್ಜನೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ನಿದ್ದೆಯಿಂದವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಡವೇ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲೇ ಅವರ ಕೊನೆಯಾಗದೇ ?

ನನ್ನ ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವೇನಂದರೆ ಇಷ್ಟೆ: ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಷಯಕವಾದ ಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪುರುಷರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ನಡೆಯುವೆವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರೆವಾದರೆ, ನಾವು ಪೂರ್ಣ ಅಬಲೆಯರೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಬೇರೆಯವರು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಸಬಲ್ಲರು?

ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಹಕ್ಕುಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಡುವೆವು. ಆದರೆ, ಟ್ರಾಮಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಗಾಡಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಸ್ಥಳಸಿಗುವ ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಮಾತಿನ ವಿಷಯ ಸಹ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡಿ ಸ್ತ್ರೀದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಈ ವರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಆ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮಹತ್ವನನ್ನು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಲು ಶಕ್ಯರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿದೆ; ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೇಕು. ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಇಂದು ಗಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಬಲೆಯರ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಸಮಾಜದ ಲಕ್ಷ್ಯವಿದೆಯೆ? ಧನವಂತರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸತ್ಕಾರವು ಆಗುವುದು ಸಹಜವೇ ಇದೆ; ಆದರೆ, ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿದ ಸೈನಿಕರ ಶವವನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆಯಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ದೂರೀಕರಿಸಬಹುದೇ? ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆ ಧನವಂತನಿಂದ ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿಯಾದರೂ ಉಚ್ಚಾರವು ಬರಲಾರದು. ಆದರೆ, ಬಡವನೊಬ್ಬನು ಎಷ್ಟೇ ದೇಶಭಕ್ತನಿರಲಿ, ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ನೀಡಿರಲಿ, ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬವೇ ನಾಶವಾಗಗೊಟ್ಟಿರಲಿ— ಅವನ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಮಹತ್ವವು ಭಿಕಾರಿಯು ರಾಜ್ಯದಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದರೆ ಸ್ವಾವಲಂಬನವಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನವು ಸ್ತ್ರೀಯ ಅನೇಕ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದರ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ದುಡ್ಡನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಬಲ್ಲಳೆಂಬುದು ನಿಜವಿದೆ. ಆದರೆ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವಳು ದುರ್ಬಲಳಿದ್ದರೆ ಆ ಹಣದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಅವಳು ಸ್ವಂತದ ಕಲ್ಪನೆಯಂತೆ ಸಹ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ಯಳಾಗುವಳು

ಹಲವು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಜೂಜು, ಸಟ್ಟಾ, ಮೊದಲಾದ ಚಟಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಸ್ವಂತದ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದು. ಹೆಂಡತಿಯು ದುಡಿದು ತಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರಿದ್ದಾರೆ, ತಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ! ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳು ಬರಲಾಗದು. ತನ್ನ ಹಣವನ್ನು ಪತಿಯು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯು ಸಹಿಸಬೇಕು, ಅದು ನ್ಯಾಯವೂ ಅಹುದು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಧೈರ್ಯವು ಮೈಯಲ್ಲಿ [illegible]. ಅದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಲವೂ ಬೇಕು. ನಮಗೆ ಸಹ ಅದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವು ಆಗಬಾರದು. ಈ ಭಾವನೆಯು ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರಬೇಕು.

ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಜನರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ದುರ್ಬಲತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಮತ್ತು ಶಕ್ಯವಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎದೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನವೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಅನ್ನ, ವಸ್ತ್ರ, ನೀರು, ಸಂಸಾರಿಕ ಸುಖ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಅವರು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ದುರ್ಬಲರಿರಲಿ, ಅಥವಾ ಸಬಲರಿರಲಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ–ವಸ್ತ್ರಗಳ ಪೂರೈಕೆಯಾಗಲೇಬೇಕು

ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೇ ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ಯಾವುದು ತಿಳಿಯಿತೇ?— ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು.

ಸ್ತ್ರೀಯ ಮೇಲೆ ಮಾತೃತ್ವದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೆಂಬುದರಿಂದ ಅವಳು ಭೋಗ ವಸ್ತುವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಲಾರಳು. ಅವಳು ಸದಾ ಅಬಲೆಯೆಂದೇ ಸಮಾಜದಿಂದ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡಬಾರದು. ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅವಳು ಸ್ವತಃ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಳಾಗುವ ಹಾದಿಯು ಬೇಕು. ಆದಕ್ಕವಳು ಉತ್ತಮವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಅವಳೇ ಪುರುಷರಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ದುಃಖಿಯಾಗುವ ಕಾರಣವು ಸಹ ಉಳಿಯಲಾರದು.

ಆದರೆ, ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅರ್ಧಮರ್ಧರಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಜೀವನದತ್ತ ನೋಡುವ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೂ, ನಿಸ್ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವೂ ಇಲ್ಲದಿರುವದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಹುಡುಗಿಯು ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಳಿದ್ದರೂ ಅವಳು ತನ್ನ ಜಾಣತನದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ತನ್ನ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅವಳ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ, ಸ್ವಂತದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮತದ ಆಗ್ರಹವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜರಗಲು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಹುಡುಗನ ಆಯುಷ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸುಖದ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಈ ತೆರನಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಾವು ಅವನ ನ್ಯಾಯ— ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸ್ವಾರ್ಥಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯದ ತೊಡಕು ಇರಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಿದೆ. ಆದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿಯು ಅಷ್ಟು ಕೈ ಚಾಚಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜೀವನ ದತ್ತ ನೋಡುವ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪುರುಷರೇ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯವು ಸಿಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣಗಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾದರೂ ಅವಳು ತನ್ನ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣಗಾಡಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಲೇಬೇಕು.

[" ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೀವನ " ಎಂಬ ವಸುಂಧರಾ ಪಟವರ್ಧನ ಇವರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮರಾಠಿ ಪುಸ್ತಕದ ಆಧಾರದಿಂದ.]

ಬೇಡ.......

ಜಗಕೆಲ್ಲ ಬೆಳಕಿತ್ತು ಬೆಳಗುತಿಹ ಕವಿರವಿಗೆ
ಕೀರ್ತಿಕಾಮುಕನೆಂದು ಜರೆಯ ಬೇಡ
ಸದ್ಬೋಧ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಪಸರಿಸುವ ಚಂದ್ರಮಗೆ
ಜಂಬ ಬಡಿಯುವನೆಂದು ಇರಿಯಬೇಡ
ಅವನು ಸುರಿಸುವ ಅಮೃತ ಸಿರಿಯ ನೋಡ ॥ ೧ ॥

'ಗುಂಡು' ಸವಿಯುಂಡಿಯಿಂ ಮನ್ನಿಸದೆ ಬಾಪುವನು
ಸಾಕ್ರಟೀಸನಿಗೆ ವಿಷ ಖೀರು ಪಾನ
ಅಣ್ಣ ಬಸವಣ್ಣನನು ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಹೊಳೆಗೆಸೆದೆ
ಏಸುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೆಂಥ ಮಾನ
ಎಲೆ ಜಗವೆ ಇದು ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮ ದಾನ ॥ ೨ ॥

ಮಾಡುವರ ಮಾಡಗೊಡು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡು
ಕಾರ್ಯವೆಂಬುದು ನಾಡ ಮನೆಯ ದೀಪ
ಆದಷ್ಟು ತೈಲವೆರೆ ಬೆಳಕಿನಿಂ ನಲಿಯೆ ಧರೆ
ಆಗು ನೀ ದಯೆಯ ದೊರೆ ದೇವ ರೂಪ
ಅಳಿದು ಹೋಗಲಿ ಮುನ್ನಗೈದ ಪಾಪ ॥ ೩ ॥

ದುಡಿದುಡಿದು ಸಣ್ಣಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ಹಣ್ಣಾಗಿ
ಯಾರಿಗಾಗಿಯೆ ಮಡಿವ ಬಗೆದು ನೋಡು
ಗಾಣಿಗಗೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಒಣರೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುವೆಯಾ
ಆಡು ಅವನೊಡಗೂಡಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡು
ಆಗ ಧರೆಯಾಗುವುದು ಸುಖದ ಬೀಡು ॥ ೪ ॥

ಶ್ರೀ. ರಂ. ರಾ. ನಿಡಗುಂದಿ 'ಹರೇರಾಮ' ಗುರುಕುಲ ಕುಕನೂರ
ಇವರ 'ಓಹೊಹೊ ಪ್ರಗತಿ !!' ಪುಸ್ತಕದಿಂದ

ಲೇಖಾಂಕ ೩

ಸುಖದ ಶೋಧ

ಲೇ— ಓರ್ವ ಅಜ್ಞಾನಿ

[೧೯೫೫ ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದು.]

ಶಿಷ್ಯ— ಸುಖವಾಗಲಿ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಕೊಡಲು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮಾರ್ಗವು ಅಸಫಲವಾದ ಮೇಲೆ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮಾನವನು ಸುಖದ ಶೋಧ ಮಾಡುವದು ಬಿಟ್ಟು ನಿರಾಶೆಗೊಳಗಾಗಿರುವನೋ ಅಥವಾ ಏನಾದರು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿರುವನೋ, ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಯತ್ನವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವದು!

ಗುರು— ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಡೀ ಮಾನವಿ ಪ್ರಪಂಚವೆ ಕೇವಲ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಸ್ವಲ್ಪೇ ಜನರಿಂದ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯೆಯಷ್ಟೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಅಂದರೆ Acticn and Reaction are equal and opposit ಎಂಬಂತೆ ಈ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರಾದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರಚಾರದಿಂದುಂಟಾದ ಗೊಂದಲ, ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ದುಃಖಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಶಬ್ದಜಾಲವುಂಟಾಯಿತು. ಈ ಜಂಜಾಟವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರತಿಭೆ. ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಈ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಈ ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಬೆರಗುಗೊಳ್ಳುವದು, ಮೋಹಿಸುವದು. ಆದರಲ್ಲಿ ದುಃಖವೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವದರಿಂದ, ಆದರ ವರ್ಣನೆಯೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗು ತನ್ನ ಅನುಭವದ ಮಾತೇಯೆಂದು ಅನಿಸುವದರಿಂದ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವದು. ಮೊದಲು ಕ್ರಿಸ್ತ ಧರ್ಮದ ಬಾಯ್ಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ದುಃಖದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಮಾನವರ ಮೂಲ ಪುರುಷರಾದ ಆದಮ ಈವ್ಹ ಇವರು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ ವೃಕ್ಷದ ಫಲವನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ದಿನೆ ದಿನೆ ಈ ವೃಕ್ಷದ ಫಲ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ತಿನ್ನುತ್ತ ನಡೆದರು. ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ದುಃಖಿಗಳಾಗುತ್ತ ನಡೆದರು. ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಡೋಣಿ ಮುಣಗಿತೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ತಮಗೆ ತೋಚಿದ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಈ ಮಾನವನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ದುಃಖಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ದುಃಖ ಮುಕ್ತನಾಗಲು ತನಗೆ ತೋಚಿದ ದಾರಿ ಹುಡುಕಲು ಯತ್ನಿಸುವನು. ತನ್ನ ತೊಂದರೆಗಳ ನಿಮಿತ್ತ ತನ್ನಕಿಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಹೇಳಿದ ಮಾರ್ಗವೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ನಂಬಹತ್ತಿದನು. ಅಂಧಃ ಅಂಧೇನೇವ ನೀಯಮಾನಾಃ ಅಂದರೆ ಕುರುಡನಿಗೆ ಕುರುಡನೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವೆಂಬಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯು ಮಾನವನ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ ದುಃಖವು ಈ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಸೂಚಿಸಿದ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಾದರು ಶಮನವಾಗ ಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಜನರ ನಂಬಿಗೆಯು ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಭಾವನೆಗಳುಂಟಾಗ ಹತ್ತಿದವು. ಪ್ರಪಂಚದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥಿವವೆಂದರೆ ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಇದ್ದದ್ದು ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ಮನಷ್ಯನು ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬಲದಕ್ಕಿಂತ ಬ್ರಹ್ಮಬಲ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ವಶಿಷ್ಟರು ಜಗಳಾಡಿದಾಗ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಈ ಬುದ್ಧಿ ಬಲದಿಂದಲೇನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರವೆಂಬ ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಈ ಮಾನವಿ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಉಪಾಯವೆಂದು ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿ ಇದ್ದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಿಕ್ಕ ಮೂರು ವರ್ಣದವರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಅವರವರ ಬುದ್ಧಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಾಜವನ್ನಾಳು

ತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ತೆರನಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿಗಟ್ಲೆ ವರ್ಷಗಳು ಹತ್ತಿದವು. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಯಕಿಂತ ಮಾನಸಿಕ ಅಥವಾ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಆಳಬಹುದೆಂದು ಶೋಧದಿಂದ, ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಷ್ಟದಿಂದ ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಅದರ ಲಾಭವು ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಜನಾಂಗವನ್ನಾಳಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ತಾವು ನಿಜವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿ ಉಳಿದು ರಾಜರ ಅಂದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಬಾಹುಶಕ್ತಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಜನಾಂಗದವರ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಜನಾಂಗವನ್ನಾಳಹತ್ತಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡದೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಚಾಟ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಏತಕ್ಕೆ ನಾವು ದೇವರೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು ಅದೆ ಆಳುತ್ತದೆಂದು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮಗೆಇಷ್ಟವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಯಾವು ಸಂಸ್ಕಾರ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಬಗುವವೋ ಅಂಥ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹಿಂನಿದೆಂತು ತಮಗೆಬೇಕಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನೆ ಬೆಳಿಸಿ ಲೋಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರು. ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಲ್ಹಾದ, ದಶರಥ, ಉತ್ತಾನಪಾದ, ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹ, ಶಿವಾಜಿ ಮುಂತಾದ ಅರಸರು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ನಡೆದರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಗುರುಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆದು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಲೌಕಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಪಾಲಿಸಿ ಅವರನ್ನೇ ದೇವರನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸುವಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಇಷ್ಟವೆನಿಸಿದ ಅಥವಾ ಅವರು ಶೋಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಯಾರಾರು ಅವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು ಅವರಿಗೆ ರಾಕ್ಷಸರೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಅವರ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಲು ಹೆಣಗಿದರು. ಹತ್ತಿರಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರವಂತ ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಆಗುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅದರಂತೆ ಕೆಲವೊಂದು ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಅವರವರ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇದರಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡುವ ಮೊದಲಿನ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯು ಮರ್ಯಾದಿತವಾಗಿ ವಿಚಾರಗಳ ಶುದ್ಧೀಕರಣವಾಗುತ್ತ ನಡೆದು ವಿಚಾರ ಧರ್ಮದಕಿಂತ ಆಚಾರಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಕರ್ಮತ್ವತನವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವರ್ಣಭೇದ ಹೋಗಿ ಜಾತಿಭೇದ ಬಂದಿತು. ಈ ಆಕುಂಚಿತ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದ ಭೇದದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವದೆ ಜಾತಿಯವರಿದ್ದರೂ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಬುದ್ಧಿವಾನ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದರು. ಆದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಅವರಿಗೆ ನೆರವು ಕೊಡುವವರು ೨ನೇ ನಂಬರು. ಇವರು ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು. ತರುವಾಯ ವೈಶ್ಯರು ಆ ಮೇಲೆ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರಾದ ಶೂದ್ರರು. ಬುದ್ಧಿವಂತರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಅವರೇ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿ ದೇಹವನ್ನು ಆಳ ಬಲ್ಲರೆಂದು ಅನುಭವ ಬಂದಂತೆ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಕರ್ಷಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟ ತ್ಯಾಗ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಪರ್ಕವು ಯಾರಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಂತು ಇಂಥ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಮೊದಲು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದರು. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯವು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಯಮದಂತಿರುವದು. ಈ ನಿಯಮದಂತೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಕಾಲದ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಭಾವವು ಸ್ಥಿತಿಕಾಲದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಂತಿತು. ಉತ್ಪತ್ತಿಕಾಲದ ಬುದ್ಧಿ ವೈಭವ-ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ತನ್ನ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನುಳಿಸಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗವು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವರ್ಗದ ಕೂಡ ಹೋರಾಡಹತ್ತಿತು. ಈ ತೆರನಾಗಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಕಲಹವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊದಮೊದಲು ತಾತ್ವಿಕ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತೆಯೂ ಸ್ಥಿತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೈಹಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ದಿನ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಕೂಡ

(೩೫ ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ)

ಆವಕೃತಿ ಆವುದಕಿಂಬುಗೊಡುತಿದೆ ?

ಆವಕೃತಿ ಆವುದಕಿಂಬುಗೊಡುತಿದೆ ?
ಜೀವನದಿ ಮಾನವನ ಮನನೆಂತು ನಡೆಯುತಿದೆ?
ಕೆಡುಕಿಂಗೆ ಆಕರ್ಷಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಹುದಿಂದು;
ಹಲವಾರು ಪೆಟ್ಟುಗಳ ತಿಂದ ಮನ ಮತ್ತೆ ವೈರೆಯುವದು

ಆತುರದಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ಸಿಡಿದೇಳ್ವ ಕೋಪ—
ಮನದ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯುನಳಿವ ದಾರಿ,
ಅತಿಯಾಗಿ ಮೇಳೈಸಿ ಬರುವ ದುರಭಿಮಾನಸ್ವರೂಪ—
ತನುವಿನಲಿಹ ಆತ್ಮನಮರಸತ್ಯೆತೆಗೆ ಕುಠಾರಿ.

ಬಹಳವೆಂದೆನುವ ಸ್ನೇಹದ ರೀತಿ—
ಚೋದ್ಯವೆಂಬಪಹಾಸ್ಯಕೆ ಪಾತ್ರ,
ಬಾಳ ಬೇಗುದಿಯೇನೆಂದರಿಯದನುಭವವದು—
ಮೂಡಿ ಮರೆಯಾಗುವ ಕನಸಿನ ಚಿತ್ರ.

ಬದುಕಿಂಗೆ ನೂರಾರು ನೇಮುಗಳನಿರಿಸೆ—
ಚಾಂಚಲ್ಯತೆಗಿಂಬುಗೊಡುವ ಪರಿಯದು,
ಒಂದೆ ದೈವವ ನಂಬದೆ ಇನ್ನೊಂದಕೆ ಪಡುವಾಶೆ—
ಆವ ಗುರಿಯನು ಕಾಣದ ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯದು.

ಬಂದಾಗ ಬಾ ಎಂದು ಸ್ವಾಗತಿಸದವಿವೇಕ—
ಬಂದಾ ಶಕ್ತಿ ಎಂತಹದೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಆಗುವಿಮೂರ್ಛ!
ಆವಕಾಲಕೆ ಬರುವದೊ ಮಹತ್ ಕಾಲ ನಿನ್ನಮನೆತನಕ
ಅಂತೆ ನಿನ್ನ ಮನಕಿರಲಿ ಸದಾ ಜಾಗ್ರುತೆಯ ಈ ತರ್ಕ.

ಯೋಜನೆಯ ರೂಪ-ರೇಷೆ- ಕಾಗದದಿ ಗಳಿಸಿತು ದಿಗ್ವಿಜಯವ?
ಈ ಲಾಭದಿಂದ ಜೀವಂತ ಮನುಷ್ಯನಿಗೇನಾಬೇಕು !
ಅಂತೆ—"ಆ ಕಾರ್ಯ ತಿಳಿದವ, ಈ ಕಾರ್ಯದಿ ಪಳಗಿದವ"—
ಈ ಬಾಯ್ಮಾತು ಸಾಕು, ಕಡ್ಡಿಯಷ್ಟೆ ಆದರೂ ಕೃತಿಬೇಕು !

—ಮು. ಚೆ. ಮುಂಡಾಸದ

ಹಳೆಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಲೇಖಕ:— ಗೋಪಾಲ ಭಟ್ಟ, ಸುಗಾವಿ

"ಸಾಹಿತ್ಯ" ಈ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವೇ ಅತಿವ್ಯಾಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅತಿ ವಿಶಾಲವಾದದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳದೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈಶಾಲ್ಯವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಾಚಕ ಬಂಧುಗಳು ವಿಶಾಲ ಹೃದಯದಿಂದ ಈಕ್ಷಿಸುವಿರಾಗಿ ಆಶೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗಿನಂತೆ ಬರವಣಿಗೆಯ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ರಾಜ-ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾದ ಅಭಿರುಚಿ ಇತ್ತೆಂಬುದು ಈಗ ನಾವು ದೊರಕಿಸಿದ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳು, ತಾಂಬ್ರಪಟಗಳು, ತಾಡೋಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇವುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇಂಥ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವದು ಬಹು ಕಠಿಣ. ಆದರೂ ನಮಗೆ ದೊರಕಿದ ಶಾಸನಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಂಟನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು.

ಅಳಕದಂಬನೆಂಬ ರಾಜನು ವಿಜ ಎಂಬ ಅರಸನಿಗೆ ಎರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿಕೊಟ್ಟನು. ಎಂಬ "ಹಲ್ಮಿಡೀ ಶಾಸನ"ವನ್ನು, ನಾವು ಬೇಲೂರಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ನಂತರ "ಕಲಿಯುಗ ವಿಪರೀತ" ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಕಪ್ಪೆ ಅರಭಟ್ಟರ ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಬಾದಾಮಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ "ಬಾದಾಮೀ ಶಾಸನ"ವನ್ನು ದೊರಕಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ಮೇಲೆ "ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳದ ಶಾಸನ"ವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮೊದಮೊದಲಿನ ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ, ಈಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಕೂಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೂ ಈ ಲಿಪಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಹೋಲುವ ಹಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವದೆಂದರೆ ನೃಪತುಂಗನು ಬರೆದ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ' ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನೇಕಾನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ, ಆ ಸಮಯದೊಳಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯವರೆಗೆ ಪಸರಿಸಿತ್ತು. ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನೃಪತುಂಗನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನೃಪತುಂಗನು ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೃಪತುಂಗನ ನಂತರ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವನೆಂದರೆ ಪಂಪನು. ಈತನ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದೇ ಪಂಪನು ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಅನೇಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ರಿ. ಶ. ೯೪೧ರಲ್ಲಿ ಪಂಪನು ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನಂತೆ. ಆದಿಪುರಾಣ, ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವು ಇವನ ಕೃತಿಗಳು. ಇದನ್ನೇ ಮೂಲಾಧಾರವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕವಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಂಪನ ಯುಗವೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ನಂತರ ಆಗಿಹೋದ ಕವಿ, ರನ್ನನು. ಅಜಿತ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಪುರಾಣ, ಸಾಹಸ ಭೀಮ ವಿಜಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು. ಆ ಮೇಲೆ ನಾಗವರ್ಮನೆಂಬಾತನು 'ಛಂದೋಬುಧಿ' 'ಕಾದಂಬರಿ' ಎಂಬೆರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದನು. ಈತನು ಬಾಣಕವಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗದ್ಯವನ್ನು ಗದ್ಯಪದ್ಯಾವಲಿಯುಳ್ಳ ಚಂಪೂರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ರಚನೆಮಾಡಿದನು. ನಂತರ ನಾಗಚಂದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯು ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತ ಪುರಾಣ, ಮಲ್ಲಿನಾಥ ಪುರಾಣವೆಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಪಂಪನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರೆದು, ಅಭಿನವ ಪಂಪ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಈ ಎಲ್ಲ ಚಂಪೂ ಕಾವ್ಯಗಳು ಮತ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆಂಡಯ್ಯನೆಂಬ ಕವಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಸಾಧಾರಣ ೧೨೩೫ರಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋದ ಮಹಾಕವಿಯು. ಅನೇಕ ಜನ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ

ವಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತೋರಿದನು. ಅದೇ "ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ".

೧೧೭೦ರಿಂದ ೧೨೩೫ ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ನ ಕವಿಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಈತನು ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸರ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಈತನು "ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನು ಯಶೋಧ ಚರಿತ್ರೆ, ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣ ಎಂಬ ಎರಡು ಕಾವ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಇದರಿಂದ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಸಾರವು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಯಿತು. ರನ್ನನಲ್ಲಿ ವರ್ಣನಾ ಕುಶಲತೆ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರರಚನಾ ಶಕ್ತಿಯು ಬಹಳವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಅವನ ಕೃತಿಯ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ದೊರೆತದ್ದು ಯೋಗ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಯುಗದ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಛಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು, ಶಬ್ದಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆನ್ನುವದು ಖಂಡಿತ. ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪಂಪನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಯುಗಕ್ಕೆ ಪಂಪನ ಯುಗವೆಂದದ್ದು ಯುಕ್ತವೇ ಆಗಿದೆ.

ಬಸವಣ್ಣನವರು ಇವರ ನಂತರ ಮತ ಪ್ರಚಾರದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಲಲಿತವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ತಾನು ರಚಿಸಿದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಕೂಡಾ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಲಲಿತ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಇವರು ಗದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯರಚಿದರೂ ಅವು ಸುಸ್ವರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಬರುವಂತಿವೆ. ಜನರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಎರಡನೆಯವರ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಿಳಿಹೇಳಲು "ಜಗದ ಡೊಂಕ ನೀವೇಕೆ ತಿದ್ದುವಿರಿ..........." ಈ ರಚನೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯಂಥ ಅನೇಕ ಕವಿತ್ರಿಯರೂ ಕೂಡಾ ವಚನ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಂತರ ೧೨೦೦ ರಲ್ಲಿ ಹರಿಹರನೆಂಬ ಕವಿಯು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದನು. ಇವನು ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು "ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ" ವೆಂಬ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ರಗಳೆಯ ಕವಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಒಂದು ಹೊಸದಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ನಂತರ ರಾಘವಾಂಕನು ಕಾವ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕಾವ್ಯ, ಸಿದ್ಧರಾಮಪುರಾಣ ಮೊದಲಾದ ಪದ್ಯಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಈತನ ಸಂಭಾಷಣ ಶೈಲಿಯು ಅತಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು. ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಂಥಹದು. ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿಯ ಜನನವಾಯಿತು. ಈತನ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ೧೪೩೦. ಈತನು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನು ಅನೇಕ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಕವಿತಾ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಲೋಕಪ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತೂ ಇವನು ಪಂಪನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವನೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿಯು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತವನ್ನು ವಾರ್ಧಿಕ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಈತನಲ್ಲಿ ಕವಿತ್ವಶಕ್ತಿಯು ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾಗುವಂತೆ ಈತನು ಕವಿತೆಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ೧೬ನೇ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ ಅನೇಕ ವೈಷ್ಣವ ದಾಸರು ತತ್ವಯುಕ್ತವಾದ ಹಾಡುಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ವೀರಶೈವರೂ ಕೂಡಾ ವಚನ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಪುರಂದರ ದಾಸ, ಕನಕದಾಸ, ವಿಜಯದಾಸ, ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರು. ಜನರಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ಪರಲೋಕದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಮಾಡಹಚ್ಚುವದೇ ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯರಚನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಯಾರ ಕಾವ್ಯವನ್ನೂ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ, ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಶೈಲಿಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಯುಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರಯುಗವೆಂದು ಅನ್ನಬಹುದು. ಈ ಯುಗದ ನಂತರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರ ಆಳಿಕೆಯು ನಡೆದಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗ ಭೂಮಿಯು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ನಂತರ ವೈಷ್ಣವ ಅರಸರಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜರು ಅನೇಕ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ, ಸಿಂಗರಾರ್ಯ, ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯದಾತರಾಗಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಗೀತಗೋಪಾಲ, ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಬಿನ್ನಹಂ ಎಂಬೆರಡು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ

ಅಪ್ರತಿಮ ವೀರ ಎಂಬುದೊಂದು ಬಿರುದು ಇತ್ತು. ನಂತರ ಇವರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಚಿಕ್ಕುಪಾಧ್ಯಾಯ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ದಿವ್ಯಸೂರಿ ಚರಿತ್ರೆ, ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಇವನ ಕೃತಿಗಳು. ಇವೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಗರಾರ್ಯನೆಂಬ ಕವಿಯು "ಮಿತ್ರವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದಾ" ಎಂಬ ನಾಟಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ನಾಟಕವೆಂದು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವುಂಟು. ಈ ನಾಟಕವು ಶ್ರೀಹರ್ಷನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ರತ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಹೊನ್ನಮ್ಮನು "ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ" ಎಂಬ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಳು. ಪತಿವ್ರತೆಯರು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆನ್ನುವದೇ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೂಲ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ೧೬೫೦ರ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರದೇವನು ವೃಷಭೇಂದ್ರವಿಜಯ, ಶಬರ ಶಂಕರ ವಿಲಾಸ, ರಾಜಶೇಖರ ವಿಲಾಸ ಎಂಬ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಹಿತ್ಯವು ಪುನಃ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡೇಳಲು ಚಿಕ್ಕ ದೇವರಾಜರು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಲವು ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜರ ಕಾಲವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಶ್ರೀ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಅಶ್ರಯದಾತರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ 'ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಾಣೀವಿಲಾಸ ಭಾರತ', ಶಾಕುಂತಲಾ ನಾಟಕ ನವೀನ ಟೀಕೆ, ಇವೇ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ರಚಿಸಿದರು. ಇವರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಂಪು ನಾರಾಯಣರೆಂಬುವರು ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷನೆಂಬ ಉತ್ತಮವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತವಾದವು. ಬಸಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂಬವರು 'ಶಾಕುಂತಲ' 'ಅಭಿನವ ಕಾಳಿದಾಸ' ಬರೆದದ್ದು ಇವರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ. ಆ ಮೇಲೆ ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಣನೆಂಬ ಕವಿಯು ಆಗಿ ಹೋದನು. ಈತನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈತನು ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ಭರಿತನಾದ "ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ" ಎಂಬ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಬರೆದದ್ದು ಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣ, ರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ನಂತರ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತತ್ವ ವಿಚಾರಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಲು ಆಧಾರವೇ ಇಲ್ಲಾ. ಇವು ಒಬ್ಬರ ಬಾಯಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬಾಯಿಗೆ ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತೆ ವಿನಾ ಯಾರೂ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿತ ಜನರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಸರ್ವಜ್ಞನೆಂಬ ಕವಿಯು ಆಗಿ ಹೋದನು. ಇವನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಎಂದು ಬರೆಯುವದು ಇವನ ಪಾಠವು. ಅಂತು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇವನು 'ಆಶುಕವಿ' ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಇವನು ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ತಾನು ಕಂಡ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯವೂ ಬಹು ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೧೯ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಾವು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೊದಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಂದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಕೂಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಸಣ್ಣ ಕಥೆ, ಪ್ರಬಂಧ ಹರಟೆ, ಪ್ರಹಸನ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈಗಿನ ಸರಕಾರವೂ ಕೂಡಾ ಮೊದಲಿನ ರಾಜಮಹಾರಾಜರಂತೆ ಕವಿವರ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡತೊಡಗಿದ್ದು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ "ಅರಳು ಮರಳು" ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲೆವು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು, ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು, ಗೋಕಾಕರು, ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ, ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರೇಮಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ತನು ಮನ ಧನಗಳಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ ಈ ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಊರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು ಖಂಡಿತವಾದದ್ದು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ
ಮ ಹಿ ಳಾ ಪ ರಿ ಷ ತ್ತು
ಹೆಜಮಾಡಿ-ಕೋಡಿ, ಮುಲ್ಕಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ, ಎಂ. ಎ , ಎಲ್ ಎಲ್. ಬಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ

೨೫ ಅಕ್ಟೋಬರ, ೧೯೫೯

ವಿಶಾಲ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ನನ್ನ ಸಹೋದರಿಯರೇ, ತಾಯಂದಿರೇ,

ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು. ದಕ್ಷಿಣ-ಕನ್ನಡದ ಈ ಜಿಲ್ಹೆಗೆ ಬರಲು, ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಕಾಣಲು ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಮಹಿಳಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುರುತರವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಾವು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಷ್ಟೋ! ಈ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸ, ಅಂತಃಕರಣಗಳೇ ಕಾರಣ; ಅದು ನನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಋಣಿ! ಕಳೆದ ವರುಷ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದ್ದೀರಿ. ದಕ್ಷಿಣ-ಕನ್ನಡದವರ ಧಾರಾಳವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಈ ವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗು ಆತ್ಮೀಯತೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊಣೆಯನ್ನು, ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ನನಗೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬಲದಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕು. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದಯ ಪಾಲಿಸಲೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಟ್ಟ-ನದಿ-ಕಾಡುಗಳಿಂದ ರಮಣೀಯವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಅಷ್ಟೇ ಉದಾತ್ತವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಧರ್ಮಗಳ ಗುರಿಯು ಒಂದೇ ಎಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲು ಸರ್ವರಿಂದಲೂ ಸೇವ್ಯನಾದ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಮಂಜುನಾಥನು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೊರಳಿ ನಿಂತು ಕನಕನಿಗೆ ದರುಶನ ಕೊಟ್ಟ ಉಡುಪಿಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ತಾನು ಭಕ್ತಾಧೀನನೆಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಾರ್ಕಳದ ಜಿನಭಕ್ತಿಯ ವೈಭವ ಸಹೃದಯರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯದೆ ಬಿಡಲಾರದು. ಇಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದ ನಾವು, ಪಡೆದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಬೆಳೆದರೂ ಸಮನ್ವಯವಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುವ ನಾವು ಇಂದು ಧರ್ಮ, ಜಾತಿಗಳೆಂದು ಹಲವಾರು ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೊರಾಟಕ್ಕೆ ಘನವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಾಗ ಹೀಗೇ ಆಗುವದೇನೊ!

ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬಂದುದು ಸಂಘಟಿತರಾದ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು—ಕನ್ನಡತಿಯರನ್ನು—ಕಾಣುವ ಹಂಬಲದಿಂದ; ತಮ್ಮ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಶೆಯಿಂದ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ಅಪಾರವಾದ ಶಕ್ತಿ, ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನರಿವ ಹವ್ಯಾಸದಿಂದ!

ರಾಜ್ಯಪುನರ್ಘಟನೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸು, ಹೈದರಾಬಾದು, ಮೈಸೂರು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋದ ಕನ್ನಡ ನಾಡು, ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿತು, ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಂದಾಗಿ ಬದುಕಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ಇಂದು ನಾಡು ಒಂದುಗೂಡಿದಾಗ ಅದರ ಬಲ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಬದುಕುವ ಹೋರಾಟ ಮುಗಿದು, ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಹೋರಾಟ ಸಾಗಬೇಕು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಚ್ಚು, ಹೋರಾಟಗಳು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ತರುವಾಯ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು, ಎರಡೂ ಕಾಲಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿನ ಸಂಘಟನೆ, ಶಿಸ್ತು, ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿ, ತ್ಯಾಗಗಳು, ಅಷ್ಟೇಕೆ-ಇಂದಿನ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯ ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗಳೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯದೆಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಹೊಗಳಲೇಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ ಜನ ಹೀಗೆ ಹೇಳು

ತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದೇ ಹಾಗಾದರೆ? ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲವೂ ಹಳೆಯದಾದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯೂ ಇಂದಿನದನ್ನು ಹೊಗಳೀತು ಎಂದು ಆಶೆ ಹಿಡಿದು ಬದುಕೋಣವೇ ? ಇದು ದುರ್ಬಲರ ವಾದ, ಸಮರ್ಥನೆ ! “ಆರಂಭ ಶೂರಾಃ ಖಲು ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾಃ”—ಎಂಬುದು, ಯಾರೋ ಮತ್ಸರದಿಂದ ಹೇಳಿದ ಮಾತಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಾಗೇನೋ ಬಹಳ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಂಟಿಕೊಂಡು, ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ, ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಅಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ಇಂದಿಗೂ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿರಬೇಕೆ ? ಕನ್ನಡಿಗರ ನಿದ್ರೆ ಬಹಳ ಗಾಢವಾದದ್ದು; ಎದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ವಿಲಂಬವೇ ಇಲ್ಲ; ಆದರೆ ಏಳಲಿಕ್ಕೇ ವಿಲಂಬ ಅಷ್ಟೇ ! ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತೋರಿಸಿದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅದನ್ನು ಕೊರೆದೂ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದು ಇತಿಹಾಸವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು; ಇಂದು ಅದು ಓದಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ !

ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿ, ತ್ಯಾಗಗಳು ಅಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಂದೂ ಅವು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ—ಜನರ ಜೀವನ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲು ! ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ದೊರೆಯುವ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ದೊರೆತ ಮೇಲೆ, ಅದೊಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಧನದ ಸರಿಯಾದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿ, ತ್ಯಾಗಗಳ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ, ಆಗುವದು ಶಕ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದುರ್ಬಲರ ಅಹಿಂಸೆಗೆ ಯಾವ ಬೆಲೆಯಿದೆ ? ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡಲು ನನಗೆ ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೇನೆ— ಎನ್ನುವವನನ್ನು ಜನ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಾಣಬಹುದೇ ? ಅದರಂತೆಯೇ ತ್ಯಾಗ ! ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುವವನು, ಮೊದಲು ಆ ವಸ್ತುವನ್ನೋ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೋ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಲ್ಲವೆ ? ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಾನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವಿದೆ ? ಗಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದೆ, ತ್ಯಾಗದ ಮಾತನ್ನಾಡಿದರೆ, ಅದು ಬರಿ ಮಾತೇ ! ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ತ್ಯಾಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಅಂದಿಗೂ ಕೋಶದಲ್ಲಿದ್ದವು, ಇಂದಿಗೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಜೀವತೆ ಬರಬೇಕಾದದ್ದು, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ !

ಮಹಿಳೆ ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಸೇವಾಬುದ್ಧಿ, ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅವಳು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ತನಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸರಿ, ತನ್ನ ಪತಿ ಉಂಡರವಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ, ಮಗು ಉಂಡರೆ ಸಂತಸ ! ಅವಳ ಈ ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿ, ಸಮಾಜದ-ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ, ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರೆ, ಎಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದೀತು, ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಾದೀತು! ಮನೆಯ ಜನಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಮಹಿಳೆ, ತಾನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆಯುವದೂ ಇಲ್ಲ; ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ತ್ಯಾಗದ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಕಷ್ಟವಾದೀತು. ಉಳಿದ ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರಗಳು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವನ್ನು ಆಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ತ್ಯಾಗದ ಅಹಂಕಾರವು ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೀತು !

ಮಹಿಳೆಯು ಸೇವೆ ಮಾಡಬಲ್ಲಳು, ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬಲ್ಲಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮಾಜವು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋದರೆ ಅಥವಾ ತಿಳಿದು, ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅ ನಷ್ಟವು ಸಮಾಜಕ್ಕೇ! ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮಹಿಳೆಯೂ ಸ್ವತಃ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ.

ಬ್ರಿಟಿಶರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಳೆಯಲು ಹಲವಾರು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನವರು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಮೇಣಬತ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿ (Candle power), ಕುದುರೆಯ ಶಕ್ತಿ (Horse-power), ಪುರುಷಶಕ್ತಿ (Man-power) ಇವೇ ಮೊದಲಾದವು ಶಕ್ತಿಯನ್ನಳಿಯಲು ಸಾಧನಗಳಾದವು. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದೂ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀ ಇಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯ ಅವತಾರವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಾಳೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆ—ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು—ಅಮೋಘವಾಗಿದೆ; ಘೋಷಾ, ವಿಶ್ವಂವಾರಾ, ಅಪಾಲಾ, ಸೂರ್ಯಾ ಇವರು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಋಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಿಯರಾಗಿ ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಅವರ ಭಗಿನಿಯರಿಗೇ ಆ ವೇದಗಳನ್ನು ಓದುವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ !

ಎಂಟು ನೂರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಶಿವಶರಣೆಯರು ಮಾಡಿದ ಕ್ರಾಂತಿ ಅವರ ತಪಸ್ಸಿನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ: ಅಂದು ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಿದ್ದುದು ಒಂದೇ ಒಂದು ದಾರಿ—ಅದೇ ಪತಿಭಕ್ತಿ : ಪತಿ ಎಂಥವನಿದ್ದರೂ ಅವನೇ ದೇವರು ! ಸತಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂದಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ದೇವರೇ

ಪತಿಯೆಂದು ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಹೂಡಿದವರು ಶಿವಶರಣೆಯರು; ಜಗತ್ತಿನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾಣ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯ-ವಾದುದು; ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಂತೂ ಅದು ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ. ''ಹೆಣ್ಣು ರಾಕ್ಷಸಿಯಲ್ಲ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನೋಡಾ" ಎಂದು ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ದೇವತ್ವವನ್ನು ಕಂಡ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅವರದು; „ಕುಲ–ಸೀಮೆ ಇಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸೀಮ ಚೆಲುವಂಗಾನೊಲಿದೆ, ಈ ಮಿಕ್ಕಿನ ಸಾವಕೆಡುವ ಗಂಡರನೊಯ್ದು ಒಲೆಯೊಳಗಿಕ್ಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ''ಮ್ಹಾರೋ ಚಾಕರ ರಾಖೋ ಜೀ ,, ಎಂದು ರಾಣಾ ಕಳಿಸಿದ ವಿಷದ ಬಟ್ಟಲನ್ನೂ ಕುಡಿದು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮೀರಾಬಾಯಿಯರು ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ದೈವಭಕ್ತಿಗೂ ಹಬ್ಬಿಸಿದರು.

ಮಾತೃದೇವೋಭವ ಎಂದು ಉಗ್ಗಡಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ, ಇಂದು ತಾಯಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ? ಮಹಿಳೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಪಾರಾಗುವದು ಸುಲಭ; ನಮ್ಮ ದೌರ್ಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅದೊಂದು ದಾರಿ; "ನಾನು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ, ನೂರು ಜನರ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬಳೇ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತೇಕೋ ಹೀಗಾಯಿತು,, ಎಂದು ತಮ್ಮ ದೌರ್ಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕುವವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನ; ಇದು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುವ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ; ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು ಈ ದೌರ್ಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿ ನಾವು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ವಂಚನೆ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು, ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇ ವಂಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚದೆ, ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ನಮಗೆ ಬರಲಾರದು. ಓದಿ, ಕೇಳಿ, ನೋಡಿ, ತಿಳಿದು, ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ, ಪಡೆದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಯಾವುದೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬೇಕು. ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಹಾಗೂ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಅನುಭವಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚಿನದು ! ಆಗ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮ್ಮದಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ನಾಜೂಕು ಹಾಗೂ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹದಂತರವಿದೆ. ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ ಇವೆಲ್ಲ ದೈವೀ ಶಕ್ತಿಯ ಆವಿಷ್ಕಾರ; ದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಗುಣಗಳಲ್ಲ ಇವು! ತನ್ನ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಝಾಂಸೀರಾಣಿಗೆ ನಯನಾಜೂಕು ಅಂದರೇನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ !

ಅದೇ ರೀತಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತತೆಗೂ, ಅಹಂಮನ್ಯತೆಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಕಂಡಬರುತ್ತಿದೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಿಲುಕದಂತೆ ದೂರವಿರುವದೇ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರ ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ಮಹಿಳೆಯೂ ತಿಳಿದಿದ್ದಾಳೆ. ಓದಿದ ಹುಡಿಗಿ ತನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹಿಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ; ತುಂಬ ಓದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆ ಎನ್ನುತಾರೆ; ಮತ್ತೆ ಓದಿದವಳಂತೆ ಕಾಣುವದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಆ ತರಹದ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ? ನಾವೇ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ ಎಂಬ ಗೌರವವನ್ನು ತಾಯಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅವಳೂ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಆ ಪದವಿ ದೊರೆಯದು. ಆ ಮಗುವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ತಪಸ್ಸು ಅವಳದು; ಮಗುವಿನ ದೈಹಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆತ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಅವಳು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರ, ಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ?

ಸಿರಿವಂತ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆ ತಾನು ಆ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದದ್ದು ತನ್ನ ಹೋದ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆ ಸಿರಿವಂತ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಏನಾದರೂ ದುಡಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬಂದರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವಳನ್ನು ದುಡಿಮೆಗೆ ಹಚ್ಚ-ಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನೂ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಅವಳನ್ನು ದುಡಿಮೆಗೆ ಹಚ್ಚುವದು ತನ್ನ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೂಲಿಕಾರ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆ ದುಡಿಯುವದು ತನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾಳೆ. ದುಡಿಯುವದು, ಅವಳ ಉಸಿರು, ಅದನ್ನು ಮಾಡೆಯೂ ಅವಳ ಜೀವನದ ರೀತಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುಖ–ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ.

ದುಡಿಯುವದು ಪಾಪ ! ಹೋದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಪಾಪ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿ ಬಂದವರು ಕೂತು ಉಣ್ಣುತಾರೆ ಎಂಬ

ತಿಳವಳಿಕೆ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿದೆ; ದೇವರು ಶಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ದುಡಿಯುವದು ಪುಣ್ಯ ಎಂದು ತಾಯಿ–ತಂದೆ ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸಿದರಲ್ಲವೇ ಮಕ್ಕಳು ಅದನ್ನು ಕಲಿಯುವದು? ತಾವು ದುಡಿದರೂ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಾದರೂ ದುಡಿಯದೆ ಸುಖವಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುವದಿಲ್ಲವೇ ಅನೇಕ ತಾಯಿ–ತಂದೆಗಳು? ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹಾರೈಸುವದು ?

'ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ' ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಅಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇಂದಿಗೂ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೇಲಲ್ಲವೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಜನ ಕಾಯಕನಿರತ ಶಿವಶರಣೆಯರನ್ನು ಕಾಣುವದು ?

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚ ಇಂದು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಂಧುತ್ವ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರು ಒಂದಾಗಬೇಕು, ಒಂದುಗೂಡಿದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮಹಿಳೆಯರು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸಮೀಪಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪುನರುಕ್ತಿಯಾದೀತು! ಹೇಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಆಚರಣೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ; ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಗೂಡಿರುವದು ಇದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಧನ ಅಷ್ಟೇ! ನನ್ನ ಮನೆ, ನನ್ನ ನಾಡು ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಕನ್ನಡಿಗನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹಬ್ಬಬೇಕಾಗಿದೆ; ಆತ್ಮೀಯತೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜಪಾನು ಚಿಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮವಾಗಿದ್ದ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ ಪುರುಷರು–ಮಹಿಳೆಯರು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮದಿಂದ; ಜಪಾನಿಗೆ ಹೋದ ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಶಕರೊಬ್ಬರು ಬಣ್ಣದ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಪಾನೀ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕೇಳಿದರಂತೆ, "ಅಮ್ಮಾ ನೀನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತೀ ?" ಜಪಾನೀ ಮಹಿಳೆ ಉತ್ತರಿಸಿದಳಂತೆ, „ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾಗಿ ?" ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಲ್ಲರು? ಕಳೆಯುವ ವೇಳೆ ನನ್ನ ಸಂಪತ್ತು, ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬಲ್ಲೆವೆ? ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಎಂದು ವಿದೇಶೀಯರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಕಣ್ಣು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಕಾಲಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಕಾಲು ನಡೆಯುತ್ತಿದಾಗ ಕೈಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಎಂಬುದು ವಿಶ್ರಾಂತಿತತ್ವ! ಆದರೆ ನಾವು ಕಳೆಯುವ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಲೆಯಿದೆಯೇ? ನಮ್ಮ ಭಗಿನಿಯರೆಲ್ಲ ವೇಳೆಯನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕಳೆಯಕೂಡದೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಆಚರಿಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಾವ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದೆ ಹೋದೀತು ?

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು, ಇವತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲವೆಂದರೂ, ಅವಳನ್ನವು ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ; ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ? ಜೋಗದ ಜಲಪಾತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯೆಷ್ಟು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಗುಂಡಿಯನ್ನೊತ್ತಿದಾಗ ಆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಿದಾಗ ಅವಳಿಗೆ ಸಂತೋಷ! ಅದೇ ರೀತಿ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲ ಅವಳಿಗಿಷ್ಟವಾದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಾಗಲಿ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವದಾಗಲಿ ಮೊದಮೊದಲು ಅವಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸ್ಪೃಹಣೀಯವಾಗಿ ತೋರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆ ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕಳು, ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಘಟಕ! ಜಾತಿಮತ, ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ನಿರಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು ರಾಜ್ಯಘಟನೆಯಿಂದಲೇ ಅವಳಿಗೆ ದೊರೆತಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲೂ ಕಲಿಯಬೇಕು, ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಲೂ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಎರಡೂ ಬೇಡ ಎಂಬ ಔದಾರ್ಯ ಬೇರೆ ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿದೆ! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟ "ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೂ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲೆವು" ಎಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಹಿಳೆಯರದೆಷ್ಟೊ! ಇವತ್ತು ವಿಧಾಯಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೊಸ ಸಮಾಜ ರಚನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನಾವ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ನಾವು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಡಬಹುದು ?

ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ವೈಚಾರಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಕೊಳೆಯಿಂದ, ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಯ ಆಳದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊರಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಜ್ಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯ ಉಪ್ಪು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇಂದೂ ಅದನ್ನೇ ಕುಡಿಯುವದು ಎಂತಹ ಅಭಿಮಾನ! ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತರಾಗಬೇಕು. ನೀತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಮನೆಯ ಹೊರಗಿನ ಗೋಡೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ನೋಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಾನೇ ನಿಂತು ಆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸಬೇಕು; ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ನಾನೇ ಇಂದು

ಭೇರಿ

(ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕ) ಎರಡನೇ ಅಂಕು.

ಲೇ:— ರತ್ನಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

[ನವ್ಹಂಬರ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರೆದದ್ದು.]

ದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕುಹಕರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು—ಇಂತಹ—ನೀಚರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳೇರಿಸಿ ಬಿಡುವರೊ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ.

ಯಮುನಾಬಾಯಿ— ದ್ರೋಹಿಗಳ ದ್ರೋಹದಲ್ಲಿಂದ, ಫಿರಂಗಿಗಳ ಜಾಲದಲ್ಲಿಂದ ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಉಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿರುವದು.

ರಾಮರಾಯ— ರಾಜಮಾತಾ, ಸೇವಕನು ತನ್ನ ಮೆಟ್ಟಿ ಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಇಂದಿನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದು ತೀರ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ ಸಂಗತಿ ! ಫಿರಂಗಿಗಳ ಶಕ್ತಿಯೆದುರು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ತಡೆ ಹಿಡಿ ಯದು ! ಅವರ ಕುಹಕತನದ ವಿಚಾರಗಳ ಎದುರು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುವದು.

ಯಮುನಾಬಾಯಿ— ಅಮಾತ್ಯರೆ, ಅಂಜುವಿರೇಕೆ ? ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರ ಪುಣ್ಯದ ಬಲ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದಿದೆ ! ನಾಡಿನ ಜನತೆಯ ಶಕ್ತಿ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ನಮ್ಮೆದುರು ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವದು.

ರಾಮರಾಯ— ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕ್ಷಮಿಸಿ.... ! ಆ ಕಾಲವೀಗ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ! ಎಲ್ಲವರ ಸಮಬೆರಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲವೀಗ ಬಂದಿ ರುವದು. ಎರಡೂ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬೆರಿಕೆ ಮಾಡಿ, ಹೊಸದೊಂದು ಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿಂದ ನಮಗೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಬೇಕಾ ಗಿರುವದು ! ಮಹಾರಾಜರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ಅವರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ನಂತರ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವವರಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಹೇಳು ತ್ತೇನೆ.

ಯಮುನಾಬಾಯಿ— ಅಮಾತ್ಯರೆ, ಬೇಕಾದಂತಹ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಎದೆ ತಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವ ಪ್ರಸಂಗಬಂದರೂ ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ....!ಲಗ್ನವಾದ ಹೊಸದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಬಂದಾಗ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಂಭ್ರಮ ವಿದ್ದಿತು ! ಎಷ್ಟೊಂದು ಆನಂದವಿದ್ದಿತು—ಈ ರಾಜವಾಡೆ ಯಲ್ಲಿ.... ! ಈ ಆನಂದ ಸಂಭ್ರಮಗಳೆಂದರೆ ಸಮವತ್ತಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಾರದು ! ಈ ರಾಜವಾಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊ ಸುಖದ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ.... ! ಅನೇಕ ಸುಖೋಪ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆ.... ! ನೀವು ಅರಿಯದ ಸಂಗ ತಿಯು ಯಾವುದೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬನಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.... ! ನೀವೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ ! ಇದು ನಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರಿಯದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿದ್ದೆ. ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಪಂತ, ಬನ್ಯಾಬಾಪು ಇವರಿಗೂ ಅವಸರದ ಕರೆಯನ್ನು ಕಳು ಹಿದ್ದೆ.... ! ಆದೇತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೊ ? ನೀವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿರಿ ಯರು. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಹೇಳಿರಿ. ನರ ಗುಂದದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸುವದು ಮುಗಿಸುವದು ಎಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಕೂಡಿರುವದು. ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. (ಯಮುನಾ ಬಾಯಿ ಹೋಗುವರು)

ರಾಮರಾವ—ನರಗುಂದ ಸಿಂಹಾಸನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ದೇವರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನವರೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ! ಕುಲಸ್ವಾಮಿ ವೆಂಕಟರಮಣನೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನಿಂತರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯ !

(ಫಿರಂಗಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಓರ್ವ ಸಿಪಾಯಿಯ ರುಂಡದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ನೂಕುತ್ತ ನರಗುಂದದ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ—ಈ ದ್ರೋಹಿ ನಮ್ಮ ಕಿಲ್ಲೆಯಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಬಂದನು ? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ? ಯಾರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗ ಬಯಸುತ್ತಾನೆ ? ಇಂತಹ ಪೇಚಿನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಸಂಗತಿ ನಡೆದು ಹೋಗುವದೆಂದರೆ ನಾಚಿಕೆಗೇಡುತನ. ಜೀವದ ಮೂಲ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬರುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಹಾಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗುವದು ನಮ್ಮ ಹೀನವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕ! ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಚಿತ್ರವಿದು ! ನಮ್ಮ ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ಬೆರಳುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಯಿದು ! ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣದ ಮೂಢತನವನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಿದು ! ನಮ್ಮ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿಯೆ ನಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಸೂಚಕವಿದು. ಅಮಾತ್ಯರೆ, ಈ ಫಿತೂರಿಯ ಬೀಜವು ನಮ್ಮ ಕಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದ ಬಿತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿತು ? ಯಾವ ಅನ್ನದ್ರೋಹಿಯು ಈ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಬಗೆಯಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ ? ಜೀವವನ್ನು ಪಣಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ. ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ! ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳ ಅರಿವಿಲ್ಲ ! ತಿಂದ ಅನ್ನವು ನಮ್ಮ ಮೈಗೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ ! ಯಾವ ದ್ರೋಹಿಯು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಯಿಕ್ಕಿದ್ದಾನೋ ತಿಳಿಯದು ! ಅಮಾತ್ಯರೆ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದರ ಶೋಧವಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ? ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟವರೆ ಹೀಗೆ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರೆ ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನಷ್ಟೆಯೇಕೆ ಭಾರತವರ್ಷವನ್ನು ಸಹ ಈ ಫಿರಂಗಿಗಳ ದವಡೆಯಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡಿಸುವದು ಕಠಿಣ. (ಸೈನಿಕನ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೋಗಿ) ಹೇಳು ದ್ರೋಹಿ, ಈ ಕಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಯಾರು ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ಅಮಾತ್ಯರೆ, ತೀರ ಗುಪ್ತಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಂದ ಈತನು ನಮ್ಮ ಕಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ರಾಜವಾಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧವು ಈತನೊಡನೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಸಂಶಯ ಬರುವದು ! ಯೋಗ್ಯಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಈತನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದನು ! ಅಮಾತ್ಯರೆ, ನಾನು ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಕೇಳಿಸುವದಿಲ್ಲವೆ ? ನಿಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳು ಬಧಿರವಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲವೆ ? ಕಣ್ಣುಗಳು ಕುರುಡಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲವೆ ?

ರಾಮರಾಯ— ಆಗಿದ್ದರೆ ಒಳಿತಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು ಮಹಾರಾಜ ! ದ್ರೋಹಿಗಳ ದ್ರೋಹದ ನೈಲಿಗೆಯು ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಅಮಾತ್ಯರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ನಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವದು. ಆದರೆ ಇಂದು ನಾವು ಸಮರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ ! ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಓಡಿ ಹೋಗುವದು ಪೌರುಷದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ! ಜಯಾಪಜಯಪಗಳು ದೈವಾಧೀನ ! ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೊಣೆಗಾರರಲ್ಲ ! ವೀರಾಧಿವೀರರಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ಸಮರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಮರಣ ಇವೆರಡೇ ಮುಖಗಳಿರುವವು ! ಅಂ....ಇದೇನು ? ನೀವು ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ನಿಮ್ಮ ಶರೀರ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿರುವದೇಕೆ ? ಅಮಾತ್ಯರೆ ಈ ಕೆಂಪು ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹೀಗೇಕೆ ನೋಡುವಿರಿ ? ಈತನ ಪರಿಚಯವಿದೆಯೆ ನಿಮಗೆ ? ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ! ಅದನ್ನಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು ?

ರಾಮರಾಯ—(ಆರ್ತಸ್ವರದಲ್ಲಿ—) ಮಹಾರಾಜ.... (ಇರ್ತಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ಮಹಾರಾಜ........

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ನರಗುಂದದ ದೊರೆಗೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಗಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಭಾವನೆಯಾದಂತೆ ತೋರುವದು. ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರ ರುಂಡಗಳನ್ನು ಚೆಂಡಾಡಿ ಬಿಡುವ ದ್ರೋಹಿಗಳೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳಿಂದ, ಧರ್ಮದ್ರೋಹಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅನ್ನದ್ರೋಹಿಗಳಿಂದಲೇ ಈ ನರಗುಂದದ ಕಿಲ್ಲೆಯು ತುಂಬಿರುವದೇನು ? ಹಾಗಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ— ಈ ನರಗುಂದದ ಕಿಲ್ಲೆಯು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾದರೆ ನನಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಖಂತವೆನಿಸದು ! ಅಮಾತ್ಯರೆ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ—ಈ ಫಿರಂಗಿಯು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದನಲ್ಲವೆ ?

ರಾಮರಾಯ— (ಸುಮ್ಮನಿರುವನು)

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಮಾತಾಡಿರಿ ! ನಿಮ್ಮ ಮೌನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಾನು ಏನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು ? ಏನೆಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ನೋಡಿದಲ್ಲೆಲ್ಲ ದ್ರೋಹಿಗಳು ! ನರಗುಂದದ ರಾಜ್ಯವು ದ್ರೋಹಿಗಳ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ—

ರಾಮರಾಯ— (ಕಂಪಿತಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ಪ್ರಭು.....ಪ್ರಭು..

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ-- ನನಗೆಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತು ! ಅಮಾ

ತ್ಯರೆ... ಅಮಾತ್ಯರೆ ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಈ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿತು ? ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಸೇವಕರು ನೀವು ! ಅವನ್ನು ಮರೆತು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದಿರಿ ! ಇಚ್ಛಿಸಿದುದು ಮಹಾಪರಾಧ ! ರಾಜದ್ರೋಹ....! ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷೆಯು ದೊರೆತೇ ತೀರುವದು. ರಾಜಗದ್ದುಗೆಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಸಮಾನರು ! ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯು ನಿಮಗಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮುಂದೇಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ! ಈ ವಾಮಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನೀಷೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇಕೆ ನೀವು ಮಾಡಿದಿರಿ? ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ನೀವು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯು ಬೆಲೆಯನ್ನರಿತುಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈ ನನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನರಗುಂದದ ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ವೈಯ್ದು ಕೂಡ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮುಪ್ಪಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ರಾಜ್ಯಭೋಗವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ! ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಾನು ವಹಿಸಿ, ನಿಮ್ಮಂತೆಯೆ ಅಕ್ಷಯವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಈ ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. (ಫಿರಂಗಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ) ಎಲೋ ದ್ರೋಹಿ, ಯಾರಹತ್ತಿರ ನೀನು ಬಂದಿದ್ದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳು ! ನಿನಗೆ ಉಡಿಹೊನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ! ಕಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿನಗೆ ಯಾರು ತೋರಿಸಿದರು ?

ಸೈನಿಕ—(ರಾಮರಾಯರನ್ನು ನೋಡಲು ಹತ್ತುವನು)

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಹೀಗೇಕೆ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವೆ ? ಇವನೇ ಎಂದು ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳು ! (ಸೈನಿಕ ಸುಮ್ಮನಿರುವನು) ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ವಿಧಾತನು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮೂಕರನ್ನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವನೇನು ? ಎಲೆ ದ್ರೋಹಿ ಬೊಗಳು, ನಮ್ಮ ಕಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಂದೆ ? ನೀನು ಬಂದ ದಾರಿಯು ರಾಜಮನೆತನದ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿರುವದು. ಅನ್ಯರು ಅರಿಯರು ! ಪಹರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಅನ್ಯತ್ರರ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯ ತಾಳುವದು ಅಪರಾಧ ಬಗೆದಂತೆ ! ಸ್ವಕೀಯರೆಂದೆಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ತಿಂದ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹಬಗೆಯಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದ ಮೇಲೆ ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಪುಣ್ಯವಿಂದು ಮುಗಿಯಿತು ! (ಸೈನಿಕನ ಚಂಡು ಹಿಡಿದು) ಎಲೆ, ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಂದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳು ! ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಕತ್ತುಹಿಚುಕಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ........! ಬೊಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆಯೆಂಬುದನ್ನು !

ಸೈನಿಕ—(ಮೌನ-)

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಎಲೋ ಫಿರಂಗಿ, ನಿನಗೆ ನಾನು ಆಡುವ ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯುವದಲ್ಲವೆ? ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲೆಬೇಕು! ತಿಳಿಯುತ್ತವೆಂದೇ ಆದ್ರೋಹಿ ಮೆನ್‌ಸನ್ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಕಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರೋಹಬಗೆಯಲು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಫಿರಂಗಿಗಳೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ದ್ರೋಹಿಗಳು ! ನೀಚರು ! ಕುಹಕರು ! ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಅನ್ನ ವ ದು ತಮ್ಮ! ಈ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಆದರವಿತ್ತು! ಅಭಿಮಾನವಿದ್ದಿತು! ಆದರೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಂದ ತೊಳೆದುಹೋಗಿರುವದು. (ಸೈನಿಕನ ಹತ್ತಿರಹೋಗಿ-ಖಡ್ಗವನ್ನು ಒರೆಯಿಂದಹಿರಿದು) ಮಾತಾಡು ದ್ರೋಹಿ, ಆ ಮೆನ್‌ಸನ್ ಈಗ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಏನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ? ಮಾತಾಡು! ಬೊಗಳು! ಎಲೋ, ನಾವು ಮಾತಾಡುವದೆಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುವದಲ್ಲವೆ? ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಮುಖ ಮುದ್ರೆಯೆ ಸಾಕ್ಷಿ! ನೀನು ಮಾತಾಡದಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಡವುತ್ತೇನೆ. (ಒರೆಯಲ್ಲಿರಿಸುವನು-)

ಸೈನಿಕ—(ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಆಡುವಂತೆ-) ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ...! ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ! ಇದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ! ಕರ್ತವ್ಯ!ರಾಜನ ಇಜ್ಞೆ!

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ನಮಗೆ ದ್ರೋ ಹ ವ ನ್ನು ಬಗೆಯುವದು ನಿನ್ನ ಧರ್ಮ! ಕರ್ತವ್ಯ.....! ಅದು ನಿನ್ನ ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆ! ಆದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜದ್ರೋಹ ! ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಯು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ?

ಸೈನಿಕ— ನರಗುಂದದ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬರೆ, ನನಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿರಿ ! ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ.

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಭಲೆ ಭಲೆ ಸೈನಿಕನೆ ! ನಿನ್ನ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಈ ನರಗುಂದದ ದೊರೆಯು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯ ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಮ್ಮವರಿಗೂ ಕಲಿಸು ! ಆದರೆ ಸೈನಿಕನೆ, ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಲ್ಲಿ ನೀನು ದ್ರೋಹಿ ! ದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ತೋಫಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಸೈನಿಕ— ಆನಂದದಿಂದ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. (ನಗುವನು)

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಎಲೋ ದ್ರೋಹಿ ನಗುವಿಯಾ ?

ಯಾರೋ ಅಲ್ಲಿ........?

ಸಿಪಾಯಿ— (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಮಹಾರಾಜ....

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಈ ದ್ರೋಹಿಯನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣ ತೋಫಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಡು! ಇದು ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಿದೆ! (ಸೈನಿಕನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು ದೂಡುವನು) ನರಗುಂದದ ರಾಜ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೆ—ಅಮಾತ್ಯರೆ ?

ರಾಮರಾಯ— ಹೌದು ಮಹಾರಾಜ....

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಮಹಾರಾಜ ನಾನೋ ನೀವೊ ?

ರಾಮರಾಯ— ನೀವು.

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ನಾನೇ

ರಾಮರಾಯ— ಹೌದು.

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಇದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ರಾಜ ದ್ರೋಹವನ್ನು...........

ರಾಮರಾಯ— (ಸೋತ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಮಹಾರಾಜ.... ಹೀಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ಚುಚ್ಚಿ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕಿಂತ (ಬರಿಯಿಂದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿರಿದು) ಇದೋ ಈ ಖಡ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ! ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಬಂದಿದ್ದರೆ—ಈ ನರಗುಂದದ ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ರುಂಡವನ್ನು ಚೆಂಡಾಡಿ ಬಿಡಿರಿ! (ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಈ ಖಡ್ಗವನ್ನು! ಈ ಖಡ್ಗಕ್ಕೂ ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳ ರಕ್ತವೀಂಟುವ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆ! ಒಂದೇ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾದ ಈ ದೇಹವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಬಹುದು! ಎ್ಹಂ....ಹೊಡೆಯಿರಿ ! ಸುಮ್ಮನೇಕೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರಿ? ಚ್ಹುಂ........ಇದೇನು? ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ಚೆಂಡಾಡುವ ಧೈರ್ಯವೂ ನಿಮಗಿಲ್ಲವೆ? ಹೀಗೇಕೆ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ? ಸಿಂಹಾಸನದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ—ಕೈಯಿಂದ ಮರಣ ಬಂದರೆ—ಧಾರಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಶ್ರೇಯ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವದು! ವಿಲಂಬ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ! ಮೊದಲು ನನ್ನ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಮಾಡಿರಿ! ಬಾಬಾಸಾಹೇಬರೆ, ಮಹಾರಾಜರು ನನಗಿತ್ತ ಈ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ— ನಾನು ಯಾವುದೇ ದ್ರೋಹ ಈ ಸಿಂಹಾಸನದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ!

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ನಿಮ್ಮ ಎದುರು ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಶಿರಚ್ಛೇದವನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆ? ನಿಮ್ಮಂಥ ರಾಜನಿಷ್ಠರ ಎದುರು ನರಗುಂದದ ದೊರೆ ಶಿರವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿಕೃತ ಪ್ರಸಂಗದ ಆಘಾತದ ಮೂಲಕ ಆಡಬಾರದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಆಡಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. (ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಎಂದು ರಾಮರಾಯರು ಮುಂದೆ ಬರುವರು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗಾಢವಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಮೇಲೆ ತೋಫಿನ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸುವದು.) ರಾಜದ್ರೋಹಿಯೊಬ್ಬ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ರಾಮರಾಯ—ಮಹಾರಾಜ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ದ್ರೋಹಿಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ— ಅಮಾತ್ಯರೆ, ಅದರ ಕಲ್ಪನೆ ನನಗಿರುವದು. ಮುಂಡರಗಿ ಭೀಮರಾಯ, ಸುರಪುರದ ವೆಂಕಟಪ್ಪನಾಯಕರಂತಹ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಜನರತ್ತ ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನವು ಆಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವದು. ಇಂತಹ ಜನರ ಬಲದ ಬೆಂಬಲದ ಮೇಲೆ ಈ ಫಿರಂಗಿಗಳೊಡನೆ ನಾವು ಹೋರಾಡಿದರೆ ಹೋರಾಡಬೇಕು. ಕೋಪದ ಭರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ! ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಹುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವರ್ತನ ನನ್ನಿಂದ ನಡೆಯಿತು! ವಯೋವೃದ್ಧರು, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ರಾಮರಾಯ— ಈ ಫಿರಂಗಿಯು ನಮ್ಮ ಕಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಂದನೆಂಬುವದನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚುವದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯ! ಆ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಮೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡೋಣ!

ಬನ್ನಾಬಾಪು }
ಕೃಷ್ಣಾಜಿಪಂತ } ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ.

ರಾಮರಾಯ— ಕೃಷ್ಣಾಜಿಪಂತ, ರಾಜಮಾತೆ ಆಗ್ರಹದ ಕರೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಕಳುಹಿದರಂತೆ! ನಿಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಹೊರಟು ಹೋದರು! ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ!

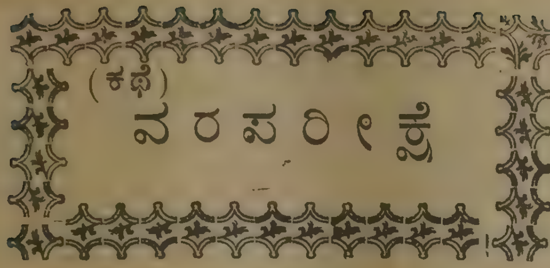
ಕೃಷ್ಣಾಜಿಪಂತ— (ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ) ಅದೇನು ?

ರಾಮರಾಯ— ಇದು ವರೆಗೆ ನೀವು ನರಗುಂದದ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿದ ಭಕ್ತಿ–ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು, ಶ್ರದ್ಧೆ–ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ತೋರಿಸಬೇಕಂತೆ!

ಕೃಷ್ಣಾಜಿಪಂತ— ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೆ ?

ರಾಮರಾಯ— ಹೌದು.

(ಮುಂದುವರೆದುದು)

ಬರೆದವರು : ಎಸ್. ಜಿ. ಉಳಿಗೆರೆ, ತಲವಾಟ

ಇಂದುಪುರದ ವೆಂಕಟರಾಯರ ಮಗಳು ಅನೂಪಮಾ, ಅವಿವಾಹಿತ ತರುಣರಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಿ. ಎ. ವರೆಗೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸವಿತ್ತು. ರೂಪದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸರಿಯೆ. ಎಂತಹ ಪರಮ ಹಂಸನಾದರೂ ಅವಳ ರೂಪ ನೋಡಿ ಬೆರಳು ಕಚ್ಚುವ ಹಾಗಿತ್ತು. ಅನುಪಮಾ ರಾಯರಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು. ರಾಯರಿಗೆ ಮಗಳ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ. ಎಲ್ಲರಂತೆ ಅವರ ಮಗಳು ರಾಯರಿಗೆ ಅವಳ ಮದುವೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನುಂಗಲಾರದ ತುತ್ತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಧನಿಕನಾದ, ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ. ರೂಪವಂತ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅನುಪಮಳ ಲಗ್ನಮಾಡಲು ಆಶಿಸಿದ್ದರು. ಅನುಪಮಳ ಜಾತಕ ಹೊರಬಿದ್ದಲಾಗಾಯ್ತು ಅನೇಕ ಕನ್ಯಾ ಉಮೇದವಾರರ ಕಾರು, ಜೀಪುಗಳು ರಾಯರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ವರರು ರಾಯರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅನುಪಮಳ "ವರ ಪರೀಕ್ಷೆ ವಿಧಾನ" ದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿರದ ಕಾರಣ ಬಿಡ ಬೇಕಾಯಿತು ಅವಳ ವರಪರೀಕ್ಷೆವಿಧಾನ ತುಂಬಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯದಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿಯ ಬಯಸಿದ ಎಷ್ಟೋ ವರರು ಚಳ್ಳೆಕಾಯಿತಿಂದಿದ್ದರು. ಅನುಪಮಳ ಕೈಹಿಡಿಯ ಬಯಸಿದ ವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಸದಾಶಿವನೂ ಒಬ್ಬ. ಅವನು ತುಂಬಾ ಧನಿಕ, ರೂಪವಂತ, ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂ. ಎ. ವರೆಗೆ ಆಗಿತ್ತು; ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ"ಸಾಹಿತ್ಯ ರತ್ನ"ವನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಅವನ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಸ್ನೇಹದ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ "ಅವನು ಲಗ್ನವಾಗುವಾಗ ನಾನ ಅವನ ಸಂಗಡ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಲು ಬರಬೇಕೆಂದು "ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ನನಗೆ ಅವನ ಸಂಗಡ ಇಂದುಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅನುಪಮಳ "ವರಪರೀಕ್ಷೆ ವಿಧಾನ" ನನಗೆ ಈ ವೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ "ಬಿಡೊ, ಏನು ಹೇಳ್ತಿಯು, ಅವಳನ್ನು ನನ್ನ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕಾಲೇಜ ಕಲಿತದ್ದು ಸುಳ್ಳೆ ಸರಿ" ಎಂದು ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಿದ್ದ.

ನಮ್ಮ ಇಂದುಪುರದಪ್ರೋಗ್ರ್ಯಾಂ ಬೆಳಗಿನ ಹನ್ನೊಂದಕ್ಕಿತ್ತು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಮುಂಚೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಸಪ್ಪನವರ ಆಧುನಿಕ ಮಾದರಿಯ "ಲ್ಯಾಂಡ ಮಾಸ್ತರ" ಕಾರೂ ಬಂತು. ಹಾಗೇ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮೂರಿನವರೇ ಆದ ರಾಮಣ್ಣನವರೂ ಕಾರನ್ನೇರಿ ಹೊರಟೆವು.

ಕಾರು ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮಧ್ಯ ನಿಸರ್ಗ ರಮಣೀಯ ನೋಟದ ಮಧ್ಯ ಹಾದು ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತ್ತು. ನಮಗೆ ಅದಾವುದರ ಪರಿವೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅನೂಪಪಮಳ "ವರಪರೀಕ್ಷೆ ವಿಧಾನ" ದಲ್ಲಿ ವರನು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಜಾಗ್ರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಮಾತು ಮಾತ್ರ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಅನೇಕ ಮೈಲುಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ನಮ್ಮ ಕಾರು ರಾಯರ ಮನೆ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿತು. ಸ್ವತಃ ರಾಯರೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಒಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು.

ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಗೂ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಹಜಾರ. ಅರ್ಧ ಹಜಾರವನ್ನೇ ಆವರಿಸಿದ ದುಂಡು ಮೇಜು. ಮ:ಜಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಕುರ್ಚಿಗಳು. ಕುರ್ಚಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕವರ್ ಹಾಕಿದ ದಪ್ಪನೆಯ ಒರಗುದಿಂಬುಗಳು. ಕವರ್ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಸೂತಿ ನೆಯ್ದಿದ್ದರು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ "ಮೇಡ ಬೈ–ಅನೂಪಮಾ" ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ಆ ಕಸೂತಿ ನೋಡಿದರೇನೇ ಅನೂಪಮಳ ಕಲಾಕುಶಲತೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಕುರ್ಚಿಹಿಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆವು. ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಊರಿನವರೆಲ್ಲ ಬಂದು ಸೇರಿದರು.

ವಿಪರೀತ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ನಮಗೆ ತಣ್ಣನೆಯ ಶರಬತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ರಾಮಣ್ಣನವರು ಏನೋ ಮಾತಿಗಾಗಿರಬೇಕು ಒಳಗೆ ಹೋದರು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ರಾಜಾಜಿಯವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷದ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡ ಹತ್ತಿದೆವು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಾಯರು ಹಾಗೂ ರಾಮಣ್ಣನವರು ಅನೂಪಮಾ ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ರಾಯರೂ ಹಾಗೂ ರಾಮಣ್ಣನವ್ರು ಎದುರಿನ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಅನೂಪಮಳು ತಂದೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕುರ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಳು. ಸದಾಶಿವನ ವಾಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಿರಬೇಕು. ಅನೂಪಮಾ ಅವನೊಡನೆ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರ "ಆರ್ಕ. ಟಿಕ್ ಹೊಂ ಇಂ ದಿ ವೇದಾಸ್" ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಹತ್ತಿದಳು. ನಾನೂ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವನಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಸದಾಶಿವನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಭಂಗಬರಹುದೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಮಾತು ಮುಗಿದ ನಂತರ ತಂದೆಯ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಾಲ್ಕೆಂಟು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದಳು. ನಂತರ ಅವಳದೇ ಕೃತಿರತ್ನವಾದ "ಮಂದಾರ ಕುಸುಮ" ದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಳು. ಅನುಪಮಳ ರೂಪ, ವಾಕ್‌ಚಾತುರ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಕಾವ್ಯರಸಭಾವ, ಇವೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಸದಾಶಿವ ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧನಾಗಿದ್ದ.

ಸಂಗೀತ, ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನೆಯಾದ ನಂತರ ಕಾಫಿ ಬಂತು. ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದು ನಮಗೆ ಒಂದು ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಫಿಯುನ್ನು ಸ್ಟೀಲ್ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮೇಲೆ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ಯಾಲಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿದ್ದ ಕಪ್ಪನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮಗಿದು ಹೊಸ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಣತನ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ರಾಯರಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದೆ. ರಾಮಣ್ಣನವರೂ ರಾಯರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದರು ಆದರೆ ಸದಾಶಿವನು ಅನುಪಮಳನ್ನು ನೋಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾರದೆ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಸುರವಿಕೊಂಡ. ಅನುಪಮಳು ಸದಾಶಿವನ ಆ ಭಂಗಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ತಾಂಬೂಲ ಚರ್ವಣದ ರನಂತ ರಾಮಣ್ಣನವರು ಮುಂದಿನ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ರಾಯರು ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು ಹಾಗೆ ಆಗಲೆಂದು ನಾವು ಹೊರಟೆವು. ನಾವು ಹೊರಟಿದ್ದು ಊರಿಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸದಾಶಿವನ ಮನಸ್ಸು ಅನುಪಮಳತ್ತಲೇ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಏನೂ ಮಾತನಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಗುಮ್ಮನ ಹಾಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಮನೆ ಸೇರಿದ ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಅನುಪಮಳ ಚಿಂತೆಯೇ ಚಿಂತೆ. ಅವಳದೇ ಸ್ವಪ್ನ, ಅವಳ ಆ ಸುಂದರ ರೂಪ ಅವನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನುಸುಳಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳ ವಾಗ್ವೈಖರಿ, ಅವಳ ಸಂಗೀತ, ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿರಬಹುದೇ ? ನಾನವಳ ಕೈಹಿಡಿಯಬಹುದೇ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದನು. ಒಂದು ಸಲ ಅವಳ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿತ್ವ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಘನಗಂಭೀರತೆ, ವಾಕ್ ಸರಣಿ, ಅವಳನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದೆ. ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದಾಳೆ. ನಾನವಳ ಭಾವೀ ಪತಿ ! ಅವಳು ನನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಮಡದಿ ! ಸದಾಶಿವ-ಅನೂಪಮ ! ಅನೂಪಮ-ಸದಾಶಿವ ! ಎಂತಹ ಸೊಗಸಾದ ಹೆಸರು ! ಎಂತ ಸೊಗಸಾದ ಜೋಡಿ ! ಎಂದು ತನ್ನೊಳಗೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ, ತಾನು ಮೈಮೇಲೆ ಕಾಪಿ ಸುರವಿಕೊಂಡದ್ದು, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನೂಪಮ ನಕ್ಕಿದ್ದು ಮುಂತಾದ ಘಟನೆಗಳು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಭಯ. ನಡುಕ ಅದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದೇ ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಯೋಚನೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನೀರವತೆ ಕವಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅವನು ರಾಯರ ಆ ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆದನೋ ಎನ್ನುವದು ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು, ಅವನಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಆವಸಾಯಿತು, ಅವನ ಕೋಣೆಯಾಯಿತು.

ಆರನೇ ದಿನ ಮೂರು ಘಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಸದಾಶಿವ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಊಟಮಾಡಿ ಮಲಗಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಆ ಹಗಲು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನಸು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅನೂಪಮ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಪೇದೆ "ಪೋಸ್ಟ" ಎಂದು ಕೂಗಿದ ಕೂಗು ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಡಿಯಿತು. ಸರ್ರನೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಲಕೋಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದ. ರಾಯರದೇ ಬರಹ. ಇಂದುಪುರದ ಅಂಚೆ ಮುದ್ರೆ ಇತ್ತು. ರೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಒಡೆದು ನೋಡಿದ. "ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಕೂಡಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೆ ಋಣಾನುಬಂಧ ಒದಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು. ಕೆಳಗಡೆ ವೆಂಕಟರಾಯರ ಮಾರುದ್ದದ ಸಹಿ ಇತ್ತು. ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನುಪಮಳು ಕಾಣಬಾರದೆ ಪ್ರಳಯ ಭೈರವಿಮೂರ್ತಿ ಗೋಚರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅದನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಪರಪರನೆ ಹರಿದು ಹಾಕಿದ.

ನನಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಬಂದಾಗ ಸದಾಶಿವನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮೂ

ರಿನಲ್ಲಿಯ ಅನೂಪಮಳ ಗೆಳತಿ ಶ್ಯಾಮಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವಳು ನನಗೊಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಅದರಲ್ಲಿ "ಪಾಪ, ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಪಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯಬಾರದೆ ವೈಮೇಲೆ ಸುರವಿಕೊಂಡ ಮಿಸ್ಟರ್ ಸದಾಶಿವರಾಯರು ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಪಾಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಬರೆದಿತ್ತು.

"ಹಣ"

೧

ಮಾನವನೆ ನಿನ್ನ ಮನವ ಹೋಹಿಸಿ,
  ಜೀವಹಿಂಡಿ ನಿನ್ನ ಸಾಯಿಸಿ,
ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರವ ಗಾಳಿಯು ಧೂಳಿಯಾಗಿ ಹಾರಿಸಿ,
  ಮನೆಯು ಮಸಣದೋಲ್‌ಗೊಳಿಸಿ,
ನಿನ್ನ ಮೆಟ್ಟಿ ತುಳಿದು ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲೆ.
  ನಾನೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಕಾರಣ,
ನಾನೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯ ಹರಣ!

೨

ಆಶೆಯಾಮಿಷಮೋರಿ,–
  ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ ಕಸಿದುತೂರಿ,
'ಕಳ್ಳ, ಸುಳ್ಳ–ಕಪಟಿ ಇವನರಿ,'–
  ಎಂದು ಜನತೆಯೊಳುಸುರಿ,
ನಿನ್ನ ಮಾನಹೀನ ಪಶುವನಾಗಿಸಬಲ್ಲೆ.
  ನಾನೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಕಾರಣ,
ನಾನೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಹರಣ!

೩

ನಗಿಸಿ ನಿನ್ನ ಅಳಿಸಬಲ್ಲೆ,
  ನಿನ್ನ ನಲ್ಮೆಯನ್ನು ನಿನ್ನೆದುರಲ್ಲೇ–
ಮಾನಹೀನಗೊಳಿಸಬಲ್ಲೆ,
  ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ಕುಣಿಸಬಲ್ಲೆ,
ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ತುಳಿಯಬಲ್ಲೆ.
  ನಾನೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಕಾರಣ,
ನಾನೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಹರಣ!

೪

ಸುಖವು ಎಂದು ನನ್ನನಪ್ಪುತಿಹೆ,
  ಮಾನವನೆ ನೀನೆಂತ ಬೆಪ್ಪನಾಗುತಿಹೆ?
ನನ್ನ ನಂಬಿದವರಾರು–
  ನಿಜಸುಖವ ಪಡೆದಿಹರು?
ಸ್ಥಿರವೇನು ನಾ, ಸುಖವ ನೀಡಲು?
  ಅಲ್ಲ, ನಿನ್ನಗಾಸಿ ಗೊಳಿಸಲು–
ಮೋಹದೋರಿ ಮೋಜು ನೋಡಬಲ್ಲೆ.

೫

  ಜಗದ ಶಕ್ತಿ ನಾನು,
ಜಗದ ಜೀವದುಸಿರು ನಾನು,
  ಜಗವು ನಡೆಯುತಿಹುದು,-
ನನ್ನಿಂದಲೇ, ಎನಗೆ ತಲೆಬಾಗಿಹುದು,-
  ಜಗದ ಜನವೆಲ್ಲ ಎನಗೆ ದಾಸರಾಗಿ।
ನಾನೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಕಾರಣ,
  ನಾನೆ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಹರಣ!
ಝಣ ಝಣತ್ಕಾರ ತಾಣ- ನಾನು ಹಣ!

ಮು. ಚ. ಮುಂಡಾಸದ,

ನಂದನ ಗಿಳಿಯಾಗಿ ಹಾರೇವ

ತೀರದಾಶೆಯ ಮಾಡಿ ಕೊರಗುತಿಹುದೇತಽಕ !
ತೆರೆ ಎದ್ದು ತೀರ ತುಳಿದಂಗಽ ! ಮನದಾಗ !
ಅರುವಿನ ಹಾದಿ ಮುಚ್ಚೀತ !!
ಮನದ ಬಯಕೆಗಳೆಲ್ಲ ದನಿ ಗೂಡಿ ಕೊಂಡಾವ !
ನನಯ ಕಿರಣದ ಕಾಂತಿ ಸೂಸೇದ ! ಪ್ರೇಮಕ !
ಅನುವಿತ್ತು ಪ್ರೀತಿ ಉಳಿಸೇದ !!
ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಬರಹ ಮುತ್ತುದುರಿದ್ಹಾಂಗಾಯ್ತು !
ಹೊತ್ತಿನ ಬೆಳಕು ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ! ಬಿದ್ದರೆ
ಕತ್ತಲ ದೂರಽ ಸರಿದೀತ !!
ಬರಿ ಮಾತು ಬಳಸಿದರ ಫಲವೇನು ಸಿಕ್ಕೀತು
ಕರಕಿಯು ಕಿತ್ತು ಒಗೆದಂಗ ! ಬಾಯ್ಮಾತು
ಬರಗಾಲ ದಿರುವ ಜನದಾಂಗ !!
ಒಮ್ಮತವ ಬೇಕೀಗ ಭಯ ಸುತ್ತು ಬರದಂಗ !
ಕಮ್ಮಿತದ ಕುಸುಮದೆಸಳಂಗ ! ಬಾಳಿಗೆ
ಸೊಮ್ಮಂತೆ ನೀನು ನನಗೀಗ !!
ಗುಡ್ಡದ ವಾರ್ಯಾಗ ಕುಣಿಯುವ ನವಿಲಂಗ !
ಮುದ್ದಿನ ಪಕ್ಷಿ ಎದೆಯಾಗ ನಿನರೂಪ !
ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತು ಕುಣಿವುಽದ !!
ಚಿನ್ನದಂತಹಬಣ್ಣ ! ನಿನ್ನ ಕಾಡಗಿ ಗಣ್ಣ !
ಹೊನ್ನೀನ ಕಿರಣ ತೂರೇದ ! ಮನಸೀನ
ಬನ್ನವತಿಳಿಸಿ ನಿಂತಽದ !!
ಅಲ್ಲೇನು ಇಲ್ಲೇನು ಅಗಲಿಕೆಯು ಬಹು ದುಃಖ
ಇಲ್ಲದ ಚಿಂತಿ ಎದ್ದೀತ ! ಜೀವಕ !
ನಿಲ್ಲದ ಹಾಂಗ ಮಾಡಿತ !!
ರಥಕೆರಡು ಗಾಲಿಗಳು ಇರುವಂತೆ ! ಸಂತಸಕ
ನಾನೀನು ಜೋಡಿ ಕೂಡೇವಽ ! ಇಬ್ಬರು
ಚಿಂತಿಯು ತುಳಿದು ಹಾಡೇವಽ !
ಒಂದಾಗಿ ಬಾಳಿನ ಹಬ್ಬವ ಮಾಡುತಽ
ಚಂದಾಗಿ ಕನ್ನಡಪ ಹಾಡ್ಹೇಳಿ ! ನಗುನಗುತ
ನಂದನ ಗಿಳಿಯಾಗಿ ಹಾರೇವ !!

—ಎಚ್. ಆರ್. ಬಂಡೀವಡ್ಡರ, ಹಾರೋಬೆಳವಡಿ.

ತಂಗಿಯರೆ ! ಕೇಳುವಿರಾ ನನ್ನದಿಷ್ಟು ಕಥೆ !

ಬರೆದವಳು— **ಸತ್ಯವಾದಿನಿ.**

೪ನೇ ಪ್ರಕರಣ. ಎತ್ತ ನೋಡಿದತ್ತೆಲ್ಲ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವವು ಒಂದೆ !

[೧೯೫೫ನೇ ನವ್ಹಂಬರ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದು.]

ಕಥೆಯ ಸಾರಾಂಶ:— ನಾನೋರ್ವ ಭಾವಸಾರ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬಡಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳು. ಓರ್ವ ತೇಜೋಹೀನ, ಹೇಡಿ, ಕುರೂಪಿ ಆಪ್ತನನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗಿದ್ದು ತಂದೆ ಮತ್ತು ಗಂಡ ಇಬ್ಬರು ಕುಡುಕರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಾಧಾರಣ ಚಲುವೆ, ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯುವಳು,. ಸಂಘಟನಾ ಚತುರಳು, ಮಾತುಗಾರಳು, ಆಕರ್ಷಕಳು ಇದ್ದ ಮೂಲಕ, ಎಲ್ಲರು ನನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತರುಣರು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಓರ್ವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಬಿದ್ದೆನು. ಗಂಡನು ಸಂಶಯ ಪಿಶಾಚಿಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗೆ ಓರ್ವ ಮೋಟಾರ ಡ್ರಾಯಿವ್ಹರನ ಕೂಡ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯು ತಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನೋಡಲು ಭವ್ಯವಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ. ಮೂವರು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಿಕೆಯರಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಾಳು ಮೇಳಿಲ್ಲ. ಕುರುಡ ದಂತಿಪಗಳ ಕೂಡ ಇರುವಿಕೆ. ಮೊದಲೆ ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾದರ ಹುಟ್ಟಿ ಇರಬಾರದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯ ದುಷ್ಟ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮನಸು ನೊಂದಿದ್ದರೂ ಚಡುಪಡಿಕೆಯಿಂಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಯಿತು ಹೊತ್ತು ಬಂದಾಗ ಕತ್ತೆ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಬದಕೆಂಬಂತೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾದ ಬಳಲುವಿಕೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ .ಕಾಲುಗತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿದ್ದವರ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನರಿತು ನಡೆದೆನು. ಇದರಿಂದ ಜೀವಿತವು ಸಹ್ಯವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು.

ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರು 'ಮುತ್ತಲಗಿಡಕ್ಕೆ ಮೂರೆ ಎಲೆಗಳು.' 'ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಒಲೆಗಳೆ'ಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವವು ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನೀವು ಗುಡ್ಡಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ದನ ಕಾಯುವ ಹುಡುಗ ಕಾಕುಳ್ಳಾರಿಸುವ (ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಯೆ ಬಿದ್ದ ಒಣಗಿದ ಶೆಗಣೆಯ ಉಂಡಿಗಳು) ಹೆಣ್ಣು ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸೃಷ್ಟಿ ಧರ್ಮದ ಆಕರ್ಷಣೆ ಕಂಡು ಬರುವದು. ನೋಟ, ಮುಗುಳನಗೆ, ಕೃತ್ರಿಮ ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಹರ್ಷ ದುಃಖಗಳ ಉದ್ರೇಕ. ಸಮಾಜವನ್ನು ವಂಚಿಸುವ ಮರೆ ಮಾಟುಗಳು, ಮಾಯಾ ಮಮತೆಗಳು, ಆಶಾ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯ ಆಟಗಳು, ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದ ಪದಪದ್ಯಗಳು, ಜಾನಪದಗೀತಗಳು, ಹೆಣ್ಣುಗಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವವು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಿ. ಇವೆ ಸಂಗತಿಗಳು, ಬೇರೆ ಸ್ವರೂಪ ಧರಿಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ, ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧ್ಯೇಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಇವೇ ಸಂಗತಿಗಳು ಒಡಮೂಡುವವು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಧರ್ಮದ ಪಶುವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಅಂದರೆ ಅನಾಗರಿಕರಾದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ಸುಧಾರಿಸಿದ ನಾಗರಿಕರವರೆಗೆ, ಅತಿಮಾನುಷ ಅಮಾನುಷ, ಸಿದ್ಧಪುರುಷ, ದೇವಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಆಕರ್ಷಣವನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣವಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಮುಗ್ಗಿಯಂತೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಕೃತ್ರಿಮತನವು ಬೆಳೆದು

ಸುಧಾರಣೆಯಾದಂತೆ ದಾಂಭಿಕತನದ ಮುಚ್ಚು ಮಗ್ಗಿಯಂತೆ, ದಾಂಭಿಕತನದ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯದೆ ಕಾನೂನಗಳ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದಂತೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಆಗದಿರದೆ, ಅವ ರವರ ಜ್ಞಾನಬಲ, ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಂತೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಆಗದೆ ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿ ಸುತ್ತ ಈ ಆಕರ್ಷಣದ ಪ್ರವಾಹವು ಭರದಿಂದ ಕಾಲಗತಿಗನು ಸಾರವಾಗಿ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳುತ್ತ ಅಕುಂಠಿತವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರು ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತಿ ಒಗೆಯಲು ಬುನಾದಿಯಿಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಿದೆ. ಆಹಾರ ನಿದ್ರಾ ಭಯ ಮೈಥುನಾನಿ। ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೇತತ್ ಪಶುಭಿರ್ನರಾ ಣಾಮ್ ॥ ಎಂಬ ತತ್ವವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿ ಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ವೇಗಗಳನ್ನು (ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಗಳನ್ನು) ತಡೆ ಹಿಡಿದರೆ ವಿವಿಧ ತೆರನಾದ ರೋಗಗಳುಂಟಾ ಗುವವು. ಎಂಬ ಅನುಭವ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಮನುಷ್ಯರಲಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಂದರೆ ಸಾಹಿತಿಗಳು (ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಉಚ್ಚ ಕೋಟಿಗೇರಿದ ಅತಿಮಾನುಷ ದೇವತೆಗಳ ವರೆಗೆ ಯಾರಾರು ಮನುಷ್ಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಾನವ ಕೃತ್ರಿಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕಾಪಾ ಡಲು ಹೆಣಗಿರುವರೊ ಹೆಣಗುತ್ತಿರುವರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಡಕ ವಾಗಿರುವರು.) ಕಾಮಾಕರ್ಷಣವನ್ನು ತೀರ ಕೀಳವೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿರುವರು. ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಗು ಕೃತ್ರಿಮ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಕೆಲವು ಚಾಣಾಕ್ಷ ಬುದ್ಧಿ ವಂತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕ ಜನಾಂಗವೆಲ್ಲವು ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದ್ಧತಿಯ ದಾಸರಾಗಿರುವದು ಪರೋಪದೇಶೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯಂ। ಎಂಬಂತೆ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜವು ದಾಂಭಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿಷ್ಠಾ ವಂತರು ಈ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕಾಪಾಡಲು ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನು ಭವಿಸಿ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗಿನ "ಗುಹಂಚ ಗೂಹತಿ ಗುಣಾನ್ ಪ್ರಕಟೀ ಕರೋತಿ" ಎಂಬಂತೆ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಗುಣ ಗಳ ಪ್ರಚಾರವನ್ನಷ್ಟೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದರೊಳಗಿನ ದೋಷದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಾವು ಅನುಭವಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅನುಭವಿಸಲು ಹಚ್ಚಿ ಅವರನ್ನು ದುಃಖಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸುಧಾರಣೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕೆಳಗೆ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳು ಇತರರಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಹೊಂಚು ಹಾಕಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಸಾಧು ಸಂತರು ಈ ಕಾಮಾಕರ್ಷಣವನ್ನು ಹಳಿದು ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತೆಯ ಬಲದಿಂದ, ಶಿಷ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಗುರುಮಂತ್ರದ ನೆವ ದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾಮ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಸಂತಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜರು (ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಹೊರಟ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು) ಸತ್ತಾಬಲದಿಂದ ತಮಗಿಷ್ಟವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಯದೆ ಕಾನೂನುಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ವೈದ್ಯರು, ಡಾಕ್ಟರರು ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನಬಲದಿಂದ ಹಣ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಸೃಷ್ಟಿ ಧರ್ಮದಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೋತ್ಪಾದನದ ಕುರುಹು ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಗಂಡಸು ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗುವನು. ಮತ್ತು ಇನ್ನ ಅವನು ತೀರಾ ಹಾಳಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನಿರಿ, ಅಥವಾ ತನ್ನ ಸಹಕಾರಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತುಂಬಾ ಕೊಲ್ಲಲು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲೆನ್ನಿರಿ, ಗರ್ಭಪಾತ ಮಾಡಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾಪಾಡುವ ದಾಂಭಿಕತನದ ನಿಮಿತ್ತ ದಿಂದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಃಖಿ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ. ಈಗಂತು ಕುಟುಂಬದಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಪ್ರಜಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದ ಸಮಾಜವು ಹೊರಟಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಬಲದಿಂದ. ನೋಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಯಾವಯಾವ ಅನಾಹುತಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನಕಿಂತ ಗಂಡಿನ ಸೌಕ ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವದು. ಗಂಡಸೇ ಹೆಣ್ಣಿನಕಿಂತ ಈ ಕೃತಿಮ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮುಂದೊರೆದಿದ್ದರಿಂದ ತಾನು ತನ್ನದು ಮೊದ ಲೆಂಬಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಪರಾವಲಂಬಿ. ಅಸಹಾಯಕಳಾದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪೆಟ್ಟುಗಳು ಬೀಳುತ್ತಲಿವೆ ಎಂಬುದರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಗಂಡಸಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಭೋಗಿಸಬೇಕಾದರು ಅಜ್ಞಾ ನದ ಪರಾವಲಂಬನದ ನಿಮಿತ್ತ ಹೆಣ್ಣು ವಿಚಾರಮಾಡಲು ಶಕ್ತಳಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿಮ ಚಟಗಳ ತೃಪ್ತಿ, ಇವೆರಡು ಒಂದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಎಲ್ಲ ರಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿದೆ. ಕಾಮ ತೃಪ್ತಿ ಶರೆ ಶಿಂದಿ ಚಹಾ ಕಾಫಿ ಮುಂತಾದ ಕೃತ್ರಿಮ ಚಟಗಳ ತೃಪ್ತಿ ಒಂದೆ ಮಾದರಿಯದೆಂಬ ತಪ್ಪ ಭಾವನೆಯು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಕೃತಿಮ ಚಟಗಳು ಹೇಗೆ ಪಾಯವಾಗಿ ಲಾಭಸಿಗುವದೊ ಅದರಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಪಾಲಿಸುವದರಿಂದ ಕಾಮಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಷ್ಟಾಗಿ ಲಾಭ ಸಿಗುವದೆಂಬ ತಪ್ಪುಕಲ್ಪನೆಯು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ

ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಹರಡಿದೆ. ಗಂಡಸರ ದಾಂಭಿಕತನದ ನಿಮಿತ್ತ, ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಯಮಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ (ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯ) ನಿಮಿತ್ತ ಗಂಡಸು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಕೃತ್ರಿಮ ಪ್ರಪಂಚದ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿಮಿತ್ತ, ಈ ಕಲ್ಪನೆಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವೆಲ್ಲ ಗಂಡಸಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಅವನೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯು. ಈ ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳ ವಿಚಾರ ನನಗೇಕೆ ಬಿಡಿರಿ. ಗಂಡಸು ಪ್ರಧಾನ ಕೃತ್ರಿಮ ಪ್ರಪಂಚದ ರೂಢಿ ರಾಕ್ಷಸವೆನ್ನಿ ಇಲ್ಲವೆ ದೇವತೆಯೆನ್ನಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಓರ್ವ ಅಜ್ಞಾನಿ ಹೆಣ್ಣಾದ ನನಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೀರ್ತಿಗ್ಯೋಗ್ಯರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕಡೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ತೆರಳುವೆನು. ಮುತ್ತಲ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಮೂರೆ ಎಲೆಗಳು ಎಂಬಂತೆ ಜ್ಞಾನ ಬಲದಿಂದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿದ್ದುವ ಕಷ್ಟದಾಯಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂಧನ, ಶಿಕ್ಷೆ, ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನೀತಿಮಾರ್ಗದಿಂದ (ಲೋಕ ರೂಢಿಗನುಸರಿಸಿದ್ದ ಅನೀತಿ ಮಾರ್ಗದಿಂದ) ಕಾಪಾಡಲು ಇಡಿ ಜನಾಂಗವು, ಕಾಯದೆಗಳು ಧರ್ಮಗಳು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಇದರ ಪೈಕಿ ಲಗ್ನ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಗಂಡ ಕೆಟ್ಟವನಿರಲಿ. ಚಲೋ ಇರಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವಳ ವ್ಯಭಿಚಾರ ದೋಷವು ಬೈಲಿಗೆ ಬೀಳಲಾರದು. ಮೇಲಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಗಂಡನ ಕಾವಲಿಟ್ಟರೆ ವ್ಯಭಿಚಾರ ದೋಷಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸದೋಷ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ನಮ್ಮಂಥ ಅಜ್ಞಾನಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೀತಿವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಇಡಿ ಜನಾಂಗವು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವದು ಅದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದೆ ಈ ವ್ಯಭಿಚಾರ ದೋಷದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಬಾಲಕರ ನಾಶ ಗರ್ಭಪಾತ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮಿತಿಮೀರಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಡಾಕ್ಟರ, ನರ್ಸ, ವೈದ್ಯ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಬಡ, ಶ್ರೀಮಂತ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಸುಲಿಯಲು ಇದೊಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಈ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವಂಥ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಿರಿಯರ, ಗಂಡ ಹೆಂಡಂದಿರ ಕೊಲೆಪಾತಕಗಳು ನಡೆದೇ ಇವೆ. ಇರಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತ ಕೂತರೆ ನನ್ನ ಕಥೆ ಕೇಳುವ ನಿಮ್ಮ ಕುತೂಹಲವು ಕಮರಿ ಹೋಗಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಸರ ಬರಬಹುದು. ಮತ್ತು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುವದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಬಹುದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಾಂತರವು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಇದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ತಿದ್ದಿದಂತೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗ ತನ್ನ ಧ್ಯೇಯ ಸಾಧಿಸಲು ಸಿಗುವವರೆಗೆ ಕಂಡರು ಸಹ ನಿಜವಾಗಿ ತಿದ್ದಿದಂತಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ ತಿದ್ದಲು ಬಾರದಂಥ ವಾತಾವರಣವು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರುವದು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ಆಕರ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇಂಬಿರದ ಸ್ಥಳವೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾಡಿಗೆ ಹೋಗಲಿದ್ದ ಜಿನ್ನೆಗೆ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಗೆ ಒಂದು ಕಿಡಕಿ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಅವನ ಲಕ್ಷ್ಯವು ನನ್ನ ಕಿಡಕಿಯ ಕಡೆಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಾನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದು ಅವನು ಕಂಡನು. ನಾಲ್ಕಾರು ಸಲ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇಲ್ಲದ ಸಂಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ನಾನು ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುತ್ತೇನೆಂದು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಬೇಟೆ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ಆ ತರುಣನಿಗೆ ಬಹಳ ಹಿಗ್ಗಾಯಿತು. ಅವನು ಅವಿವಾಹಿತನಿದ್ದನು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವಾದರು ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸುವ ಬಗೆ ಎತ್ತ! ಆ ತರುಣನ ಗೆಳೆಯನು ನಮ್ಮ ವಸತಿಗೃಹದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾದ ಅಸೂಯಾಬಾಯಿಯವರ ಗಂಡನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಮುಖಾಂತರ ಚೀಟಿ ಚಪಾಟಿಗಳು ನಡೆದವು. ಪ್ರಕರಣವು ಬಲಿತ ತರುವಾಯ ಈ ದೋಷ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದೆಂದೋ ಅಥವಾ ಮೊದಲು ಆ ತರುಣನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪುರಸ್ಕಾರ (ಸಂಭಾವನೆ, ಲಂಚ) ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇನೋ ಅವನು ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಮಾಡಿ ಆ ತರುಣನ ಪತ್ರವನ್ನು ತಂದು ಅಸೂಯಾಬಾಯಿಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ' ನೀನು ವಸತಿಗೃಹದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕಳಿರುವಿ. ಈ ಪ್ರಕರಣ ಈಗ ಕೈಮೀರಿ ಹೋಗುತ್ತಲಿದೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಮಹಾಮಾಯಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ಫಜೀತಿಗೆ ಪಾರನಾರವೆ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ನನಗೆ ಬೇಡಿದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುವಿಯೋ! ಏನು? ನಿನ್ನ ಹರಲಿ ನಾನೆ ಮಾಡಬೇಕೋ! ಎಂದು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದನು. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗವು ಒದಗುವದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಹ ಇರದ ಅಸೂಯಾಬಾಯಿಯವರು ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಹೌಹಾರಿ ನಿಂತಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕದ್ದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕುರುಡನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಕರಣ ಬಂದೀತೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಅಸೂಯಾಬಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ದೂರಹತ್ತಿದರು ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಕುರುಡನ ಮಗಳದೊಂದು ಪ್ರಕರಣವೆ ಆಗಿದ್ದು ಅವಳು ೧೬–೧೭ ವರ್ಷದ ವಿಧವೆ ಇದ್ದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಕಣಿಯು ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು

ಸಂಧಿ ಸಿಕ್ಕಾಗೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆಡುಹುವೇನೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ನನ್ನೆದುರು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ನಂಬ ಬಾರದೆಂದು ನನ್ನನ್ನು ಮೊದಲೆ ಖೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಡಲು ಸಂಧಿ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮಹಾಮಾಯಿಯವರು ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಇದ್ದರು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರಾ. ಇನ್ನೇನಾಗುವದೆಂದು ಎಲ್ಲರ ಎದೆಗಳು ಬುಗು ಬುಗು ಎನ್ನ ಹತ್ತಿದವು ! ಎಲ್ಲರು ಹೌಹಾರಿ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನಿಂತೆವು ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ ಕವಿದು ತಲೆ ತಿರುಗಹತ್ತಿತು.

ಸುಪ್ರಭಾತ (ಕವನ)

ಬಂದ ರವಿಯು ಮಂದಿರದೊಳು, ಚಂದ್ರಕಾಂತಿ ಕುಂದಿಸಿ ॥
ಮಂಜು ಮುಸುಕು ತೆರೆದು ಸರಸರ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ಅರಳಿಸಿ ॥ ೧ ॥

ದಿನಪನುದಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹೂಗಳೆಲ್ಲವು ॥
ಮನದಿ ಹರುಷತಾಳಿ ವನದಿ ನಗುತಲಿರುವವು ॥ ೨ ॥

ಗಿಳಿಯು ಕೋಕಿಲೆಗಳು ಮರದಿ, ಎಳೆಯ ಚಿಗುರು ಸವಿಯುತಾ ॥
ಸುಳಿವಗಾಳಿ ಬೀಸುತಿರಲು ಮಧುರ ಸ್ವರವಗೈಯುತಾ ॥ ೩ ॥

ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಚಿಕ್ಕ ಸೊಸೆಯರೆಲ್ಲರು ॥
ಕಸವ ತೆಗೆದು ಹಸನ ಮಾಡಿ ಮೊಸರು ಕಡೆವರು ॥ ೪ ॥

ನೀರು ತರಲು ನದಿಗೆ ಪೋದ, ನಾರಿ ವೃಂದವು ॥
ಬರುತಲಿಹುದು ಕರದಿ ಪಿಡಿದ ಕೊಡಗಳಂದವು ॥ ೫ ॥

ಹೊತ್ತು ಏರುವದಕೆ ಮುನ್ನ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ॥
ಎತ್ತುಗಳನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಡುತಿರುವರು. ॥ ೬ ॥

ಗೋವುಗಳನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗೋಪರೆಲ್ಲರು ।
ಸಾವಕಾಶ ಮುರಲಿ ಊದುತಾಗ ನಡೆವರು ॥ ೭ ॥

ಇಂಥ ಸು ಪ್ರಭಾತ ಸಮಯಲ್ಲಿ ಗೊಲ್ಲನು ॥
ನಿಂತು ಕೊಳಲ ನೂದುತಿರುವ ! ಚಲುವ ಕೃಷ್ಣನು ॥ ೮ ॥

—ಶಾಲಿನಿಬಾಯಿ ಹಾಲಗಿ

ಡಾ. ಆರ್. ಕೆ. ಹಾನಗಲ್ಲರವರು (ಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವದಲ್ಲಿ) ಬರೆದ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಧ್ವಜಾರೋಹಣೆ ಎಂಬ ಪದದ

ಭಾ ವ ನಿ ರೀ ಕ್ಷ ಣೆ

ಲೇಖಾಂಕ:— ೧

ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ವೀರಪುತ್ರಿಯರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಧ್ವಜವೇರಿಸುವ ॥ ಪ ॥
ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದೀ ಮೂಢ ರೂಡಿಯನು ಮೀರಲಿಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸು ॥ ಅ. ಪ ॥
ಸತ್ಯ ಶ್ರದ್ಧೆ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಪಡೆದು ಸರ್ವಾರ್ಥ ಕಾಮ ಫಲ ದೊರಕಿಸುವ ॥
ಸ್ವಾರ್ಥ ಭೋಗಕೆಡೆಗೊಡದಲೆ ಸಂತಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ತಾನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ॥ ೧ ॥

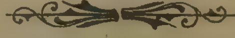
ಭಾರತವು ಪವಿತ್ರವಾದ ದೇಶ. ಭಾರತ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಿಕ್ಕ ದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರಂತೆ ರಣಹೇಡಿಗಳಲ್ಲ. ಶಾಪಾದಪಿ ಶರಾದಪಿಗಳಂತೆ ಜೀವನದ ಯಾವ ರಂಗದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಯಶಸ್ವಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಹೋರಾಡುವದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ಗುಣವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವೀರ ಪುತ್ರಿಯರೆಂದು ಕವಿಗಳು ಸಂಬೋಧಿಸಿದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವೆಂದೇ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ವೀರತ್ವವು ಕೇವಲ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ. ವ್ಯವಹಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅದು ಅಡಕವಾಗಿರುವದು. ಹಿಡಿದದ್ದನ್ನು ಬಿಡಕೂಡದೆಂಬ ಹಟದಿಂದ ಬಂದ ಎಡರುಗಳೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಸ್ವಭಾವವು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಪುತ್ರಿಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹಸ್ತಗತವಾದ ಗುಣವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚವು ಒಮ್ಮೆ ನಂದನವನವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಶತ್ರುವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಜೀವನದ ಸತ್ವವನ್ನು (ವೀರತ್ವ) ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಇಡುವ ವೇಳೆಯು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖದಾಸೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಕುಟುಂಬ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡದೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಪತಿಪುತ್ರರೊಡನೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಶತ್ರುವಿನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಯಶವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಪತಿವ್ರತೆಯರಾದ ಮಹಿಳೆಯರು ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ವಿನಾ ಅನ್ಯದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವದು ಅತಿ ವಿರಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಥಹ ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆನೇ "ವೀರ" ವಿಶೇಷಣವು ಸರಿಯಾಗುವದೆಂದು ಅವರನ್ನು ವೀರಪುತ್ರಿಯರೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ವಿಶೇಣವಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ವೀರಪುತ್ರಿಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಧ್ವಜವನ್ನು ಏರಿಸಲು ಕವಿಗಳು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸತಿಯರೆಂದರೆ ಮಾನವಕುಟುಂಬ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದಪಾತ್ರವಹಿಸಿದವರೆಂದು ಅಂದರೆ ಯಾರು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದವರು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರದ ನಟನೆಗೆ ತಾವು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿರಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ನೆರವೇರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಂದಿಗೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರದು. ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪೂಜ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದು.

ಆದರೆ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಧರ್ಮಗಳ ಸೆಳವಿನೊಳಗೆ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿತ್ತ ಪೂಜ್ಯತೆಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆಯೂ ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮದ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗಳೂ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಪುರುಷರಿಂದ ವಿಪರ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಅವೇ ತೊಂದರೆಯನ್ನಿತ್ತವಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನವರಿಗೆ ಅವೇ ನೀತಿ–ನಿಯಮಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ, ಅಂಥ ಶ್ರದ್ಧೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದ ಕೆಲ ಶತಮಾನಗಳು ಕಂಡು ಬರುವವು. ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರುವ ಅಂಥ ಮೂಢ ರೂಢಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅನುಪಲ್ಲವಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿರುವರಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರೆಂದು ಅದರ ಇಂಗಿತವಲ್ಲ.

ಗೃಹಣೀಪದವೂ ಅದನ್ನು ಅಬಾಧಿತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವ ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮವೂ ನಿಷ್ಕಲಂಕ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದರಿಂದ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನೂ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನೂ, ಪಡೆಯಲು ೧ನೇ ನುಡಿಯ ೧ನೇ ಚರಣವು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸತ್ಯ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟರೇನೇ ಗೃಹಿಣೀ ಪದದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾರ್ಥ, ಕಾಮ ಫಲಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೇ ಚರಣವು, ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥ (ವಿಲಾಸ) ಕ್ಕೆಂದು ತನುವನ್ನು ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸದೆ, ಸಂತಾನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಭೋಗವೀಯುವದು ಯುಕ್ತವೆಂದೂ, ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ಗೃಹಿಣೀ ಪದದ ಮೂಲೋದ್ದೇಶವೆಂದು ೧ನೇ ನುಡಿಯ ೨ನೇ ಚರಣವು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿರೀಕ್ಷಕ.

ಆತ್ಮಬೆಳಕು

ಎಲ್ಲಿ ಕಿವಿಯಿಡಲಲ್ಲಿ,
ಎಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಡಲಲ್ಲಿ,
   ತುಂಬಿಹುದು ನುಚ್ಚರದ ಭಾಗ,
ಚಿತ್ತ ಶಾಂತಿಯು ಬಲದಿ,
ಬಿಡವೆ ತನ್ನಯ ಛಲದಿ,
   ನೂಡಲೆಂವಿಗೂ ಶೂನ್ಯಯೋಗ !

ಬೆಳಕು ಕತ್ತಲೆಯೆಂದು,
ಸಮಯ ವೀಗಿಲ್ಲೆಂದು,
   ಹಳಿಯುವುದೆ ಮಹತ್ತರ ಪಾಪ;
ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆಯೆಂದು,
ಗುರಿಯ ಸಾಧನೆಯೆಂದು,
   ಮುನ್ನಡೆವುದಕೆ ಕಾಲವಿದು ದೀಪ !

ಬೆಳಕನರಸಲು ಮುಂದು,
ಮೋಹಿಪುವುದೇ ಕುಂದು?
   ಕಾಣಲಿಕೇನು ಬೆಳಕು ಬಿಳಿಪು,
ನಾನು ಎಂಬುವ ಛಲಕೆ,
ನೀನು ತಿಳಿದರೆ ಬಲಕೆ,
   ಬೆಳಗುವದಿಂದು ನಿನ್ನಾತ್ಮ ಬೆಳಕು !

ಎ. ಎಂ. ಗಿರಿಯಪ್ಪ ಗುತ್ತಲ

ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕಾರಣ : ಬರೆದವರು ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಜೋಶಿ, ಬಿ. ಎ. ಎಲ್ ಎಲ್. ಬಿ., ಗುಡಗುಂಟಿ; 'ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ' ಯ ೨೧ನೆಯ ವರುಷದ ೩ನೆಯ ಕುಡಿ, ಬೆಲೆ ರೂ ೨-೦೦

ಶ್ರೀ ಬುರ್ಲಿ ಬಿಂದುಮಾಧವರು ತಮ್ಮ 'ಮಿಂಚಿನಬಳ್ಳಿ' ಯ ಪ್ರಕಾಶನದ ಮುಖಾಂತರ ಜನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರು. ಕತೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಂತಹ ಲಘು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ವಿವೇಚನಪರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಅದರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕಾರಣ ಅಂತಹ ಪ್ರಕಟನೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದವರಲ್ಲದೆ ಸಂವಿಧಾನ ತಜ್ಞರು ಎಂದು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹೇಳಿರುವದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು ವಿಮರ್ಶಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜನೀತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜಕಾರಣಗಳ ಬಗೆಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿರಳ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಪ್ರಕಟನೆ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೇ ಆಗಿದೆ.

ಕತೆಗಳು ಹಿಡಿಸುವಂತೆ ಜನಕ್ಕೆ ರುಚಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದೇನೋ ವಿವೇಚನಪರವಾದ ತಾತ್ವಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವದು ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಜೋಶಿ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥವನ್ನಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ರಾಜನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯ ಬಹುಮಾನವೂ ದೊರೆದಿದೆ.

ರಾಜಕಾರಣ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಕೀಯವು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವದಾಗಿದ್ದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿರುಚಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ, ರಾಜನೀತಿ ಸಂವಿಧಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನ ಅಭ್ಯಾಸುಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದಂತಿದೆ. ಜಗದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಜನರು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರುವದಾದರೂ ಅವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದ ನೀತಿಯನ್ನರಿಯಲು ತಲೆ ತುರಿಸರು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ವಿಷಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕೆಲವೊಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅರ್ಹತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವಂತೆ ರಾಜಕಾರಣದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅದಾವದೂ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ವರದಿಗಳಿಂದಲೇ ತಜ್ಞರಂತೆ ನುಡಿವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ವಿಷಣ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಲು ಈ ಗ್ರಂಥವು ಸಹಾಯಕವಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಸದ್ಯದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗದು. ಗ್ರಂಥವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿನ ಸದ್ಯಃಕಾಲೀನ ಘಟನೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯೆ ಆಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ವಿವೇಚನೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮುಖಚಿತ್ರವು ವಿಷಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನರುಹುವಂತಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿರುವ ನೆಹ್ರು-ಬುಲ್ಗಾನಿನರ ಚಿತ್ರವು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕಾರಣವೆಂದರೆ ಭಾರತ ರಶಿಯ ದೇಶಗಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವಂತಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕಾರಣವು ಏಶಿಯ ಅಥವಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಭಾರತದ ವಿದೇಶ ನೀತಿಯ ಸಮರ್ಥನೆಯಾದಂತಿದೆ. ಕಲಹಕ್ಕೆಡೆಯಾಗದೆ ಜಗವೆಲ್ಲ ಸುಖಿಸುವಂತಾಗಲೆಂದು ಭಾರತದ ಶ್ರೀ ನೆಹರು ನಿರ್ಮಿಸಲೆತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ನೀತಿಗೆ ಜಯವು ದೊರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಗ್ರಂಥದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯ ರಾಜಕಾರಣವು

(೩೫ನೆಯ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ)

ಅಕ್ಕನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಸೋದರ ಸೋದರಿಯರೆ! ಹದಿನಾರು ವರುಷದೊಳಗಿನ ನೀವುಗಳೆಲ್ಲ, ಅಕ್ಕನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ' ಗೆ ಓಲೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು; ಮತ್ತು ನೀವೇ ಬರೆದ ಸಣ್ಣ ಕತೆ, ಕವನ, ಆಟ ನೋಟ ಇವುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನೀವೇ ತೆಗೆದ ಅಂದವಾದ ಚಿತ್ರವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಮೂಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನೋಡಿ, ಮೊದಲು ನೀವು ಎರಡಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು 'ಅಕ್ಕನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ'ಗೆ ಮೆಂಬರ ಆಗಿಬಿಡಿ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡಾಣೆಯ ಅಂಚೆಯ ತಿಕೀಟು ಇಟ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದ ಮಾದರಿಯ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದು, ಪಾಕೇಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕೆ, ಕಳಿಸಿಬಿಡಿ. 'ಅಕ್ಕನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ'ಗೆ ಈಗಲೇ ಎಷ್ಟೋ ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವರು. ಈ ಸಾರೆ ಸಹ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೂಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾವಚಿತ್ರದ (ಬ್ಲಾಕ) ಕಳಿಸಿದರೆ,ಅದನ್ನೂ ಅವರ ಪರಿಚಯುವನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸಬಹುದು.

ಅಕ್ಕನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

ವೀರಮಾತಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯ,

ವನಿತಾಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಧಾರವಾಡ.

ಧಾರವಾಡ.

ಪ್ರವೇಶಪತ್ರದ ಮಾದರಿ.

ಸದಸ್ಯನ/ಳ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ....

ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಓದುತ್ತಿರುವ ತರಗತಿ..

ಅಲ್ಪ ಪರಿಚಯ ....

ಪೂರ್ಣ ವಿಳಾಸ..

....(ಮನೆ ನಂಬರ ಸಹಿತ)..........................

೨ ಆಣೆ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಫೀಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಕ್ಕನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಇಂದಿನಿಂದ ನಾನು ಸದಸ್ಯ ನಾ/ಳಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ತಾರೀಖು ....   ಸಹಿ

ಈ ತಿಂಗಳ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು

೧. ಶಶಿಕಲಾ ಶಂಕರ ಜಯವಂತ ವಯ: ೧೪ ಓದುವ ತರಗತಿ ೯. ಕುಮಠಾ

ಅಕ್ಕನ ಬಳಗದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ

ಈ ಸಲ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಲೇಖ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದು ಕಳಿಸುವದೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ದೀಪಾವಳಿಯ ಹಬ್ಬದ ನಿಮಿತ್ಯ ಪಗಡೆಯ ಆಟದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯರು ತೊಡಗಿದಂತೆ ಕಾಣುವದು. ಅದೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವೇ. ಮುಂದಿನ ಸಲ ನಿಮ್ಮ ಆಟದ ಅನುಭವವನ್ನೇ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ಮಮತೆಯ ಹಿರಿಯಕ್ಕ.

ನವ್ಹಂಬರ ತಿಂಗಳ ಒಗಟಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ

೧) ಪರಮ ೨) ಕವೀಂದ್ರ ೩) ದ್ವಾದಶ ೪) ಕುಂಭ ೫) ಮಕರ ೬) ಮಲಗು ೭) ಪಂಚಾಂಗ ೮) ಪ್ರಪಂಚ ೯) ಮೂಷಕ ೧೦) ಪಾಟೀಲ ೧೧) ಜವಾಹಿರಲಾಲ ನೆಹರು ೧೨) ಕಾಮಧೇನು ೧೩) ಪ್ರಜಾಪತಿ

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕಳಿಸಿದವರು

ಆರ್. ಜಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಜಮಖಂಡಿ

ಒಗಟಗಳು

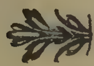
(೧) ೧+೨ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ನೀರು ಎಂದು ೩ನೇಯ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಂದೂ ೪+೫ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಗೆಳೆಯನೆಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವ ೫ ಅಕ್ಷರದ ದೇವತೆ ಯಾವದು ?

(೨) ೧+೩ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಮುಖ್ಯಾಂಶವೆಂದೂ ೨+೩ ವಿಷವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವ ೩ ಅಕ್ಷರದ ಪಟ್ಟಣದ ನಾಮವು ಯಾವದು ?

(೩) ೧+೪ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ದೇವತೆ ಎಂದೂ ೨+೪ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಕುಜವೆಂದು ೨+೩ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಜೇನುತುಪ್ಪವೆಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವ ೪ ಅಕ್ಷರದ ನಾಮವು ಯಾವದು ?

ಬರೆದವರು : ಎ. ಆರ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸೂಡಿ

ಗುಬ್ಬಿಯ ಮದುವೆ

ಹೂ ಬೀಸಿಲು ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ।
ಗುಬ್ಬಿಯ ಮದುವೆ ನಡೆದಿತ್ತು ।
ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿದವು ।
ಮದು ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವು ॥೧॥

ಚಿಟ್ಟ ಗುಬ್ಬಿಯ ಕರೆಸಿದವು ।
ಮದುಮಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದವು ।
ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿದವು ।
ಅರಿಸಿಣ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿದವು ॥೨॥

ಕೋಗಿಲೆಯನ್ನು ಕರೆಸಿದವು ।
ಹಾಡನು ಹಾಡಲು ಹಚ್ಚಿದವು ।
ಹದ್ದುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದವು ।
ಸನಾದಿ ಊದಲು ಹೇಳಿದವು ॥೩॥

ನವಿಲುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿದವು ।
ಕುಣಿತವ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದವು ।
ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲವು ಸೇರಿದವು ।
ಆರತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿದವು ।

ಹಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲವು ಕೂಡಿದವು ।
ಅಕ್ಕಿಯ ಕಾಳನು ಬೀರಿದವು ॥೪॥

(೬ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ನಡೆದಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿತೇನೋ! ಆದರೆ ಬರಬರುತ್ತ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಗೆದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಲ್ಲಿಯ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸು ಗೆದ್ದಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಕೀಳಾದರು. ಮುಂದೆ ವೈಶ್ಯರ ಸರ್ತಿ ಬಂದಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಈಗ ಶೂದ್ರರ ಸರ್ತಿಬಂದಿದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿವರ್ಣಭೇದಗಳು ಮಾಯವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳಸಿದವರ ಪ್ರಭಾವವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ಹತ್ತಿದೆ, ಆಳಹತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಈ ಬುದ್ಧಿಪ್ರಭಾವವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಷಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯ, ನೀತಿ ಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯ, ಕಾವ್ಯ, ಕಥೆಕಾದಂಬರಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿವಿಷಯಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಮತ್ತು ಈ ದೈಹಿಕ ಅಂದರೆ ಭೌತಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯವಾಗುತ್ತ ನಡೆದು, ಕೇವಲ ಇಹಲೋಕಕ್ಕಿಂತ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿಷಯಗಳೆ ಹೆಚ್ಚಿನವೆಂದು ಭೌತಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಕೀಳವೆಂದು ಪ್ರಚಾರವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಭೌತಿಕತತ್ವಗಳನ್ನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ನಡೆದು ಪಾರಮಾರ್ಥದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೊದಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಭೌತಿಕ ತತ್ವವು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮದಂತೆ ಭೌತಿಕವು ಬಹುಭಾಗ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಈ ಮನುಷ್ಯನ ಪಾರ್ಥಿವ ದೇಹವು ಅಶಕ್ತವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಬೆಂಕಿ ಮೊದಲಾದ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನಗಳ ಶೋಧವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡೆದಂತೆ, ದೇಹದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಕುಗ್ಗುತ್ತ ನಡೆದಂತೆ ಬೇನೆ ಬೇಸರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡೆದವು. ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಯೋಗಗಳೆಲ್ಲಲಾಭದಾಯಕವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದುಟಾದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಸಿಗದ್ದರಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೋಹವು ಮಿಕ್ಕ ವರ್ಣದವರಿಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಸೃಷ್ಟಿನಿಯಮಗಳ ಭಂಗವಾಗುತ್ತ ನಡೆದು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೇನೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ದುಃಖಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡೆದವು. ಅವುಗಳು ನಮ್ಮ ಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳೆಂದು ಅನಿಸದೆ ಪೂರ್ವಿಕರ ಹಾಕಿಟ್ಟ ಲೋಕ ರೂಢಿಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ತಪ್ಪಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದು ಪಾಟ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವರೆ ಹೊರ್ತು ಮೂಲಕಾರಣ ಹುಡುಕಿ ಉಪಾಯ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಯತ್ನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ:— ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಈಶನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಸಹ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನೆ ಬದಲಿಸಿ ಮೊದಲೇ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಪಕ್ವವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಮರಳಿ ಬೇಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನಾಲಿಗಿ ರುಚಿಯು ವಿಕೃತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಿರೋಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಆಹಾರ ವಿಹಾರದಿಂದುಂಟಾದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ರೋಗವೆಂದು ಹೆಸರು. ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ.

(೩೨ ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನೂ ಇಡಿಯ ಜಾಗತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಇಂದು ಅದು ತಳೆದಿರುವ ಬೃಹದಾಕಾರವನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿಯಾದರೂ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಜೋಶಿ ಅವರ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ಥಾನ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿದೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ ಆಗಿದೆ. ಬುನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಅದು ಮಾನವ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತಲೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜಕಾರಣ ರಾಜನೀತಿಗಳ ಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಆಗತ್ಯವಿದೆ. ಒಂದು ಜನ ಅಥವಾ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ನುಡಿ ಇರುವದಾದರೂ ವಿಜ್ಞಾನ, ರಾಜಕಾರಣ ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಿಯ ಭಾಷೆಯೂ ಇರುವದು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಕೋಶ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ತಜ್ಞರಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಜೋಶಿ ಅವರಿಂದ ರಾಜನೀತಿ ರಾಜಕಾರಣ ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಂಥಗಳು ಬರಲೆಂದು ಅವರ ಈ ಯತ್ನವು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಥವಾ ಪುಸ್ತಕಮಾಲೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಗಲೆಂದೂ ಹಾರೈಸೋಣ.

ನಿರೀಕ್ಷಕ

ದೀಪಾವಳಿ

ಸುಂದರ ಕರಕಮಲಗಳು ದೀಪವ ಹಚ್ಚಲು।
ರಮಣೀಯ ದೀಪಗಳು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲು॥
ಇದೋ ವನವು ಆನಂದದಿ ಸೂಸುತಿರಲು।
ಬಂದಿದೆ ಹರ್ಷದಕಾಲ ಸಂತಸಗೈಯಲು ॥೧॥

ಇತ್ತನೋಡಿದರೆ ಪಟಾಕ್ಷಿಯಹಾರಾಟ।
ಅತ್ತನೋಡಿದರೆ ವಿನೋದದ ಕೋಲಾಟ।
ನೋಡು ಪಟಾಕ್ಷಿ ವಿನೋದದ ತಾಕಲಾಟ।
ಜಗವೇ ವೈಮರೆತಿಹ ಆಟದ ನೋಟ ॥೨॥

ನೋಡು ನೋಡಲ್ಲಿ ಬಾಣವದೋ ಹಾರುತಿದೆ।
ನೋಡಿದೋ ಪಟಾಕ್ಷಿಯ ರಾಶಿಯೇ ಮೆರೆಯುತಿವೆ॥
ಪ್ರಕಾಶಜ್ಯೋತಿಯು ಬೆಳಗುತಿದೆ।
ಮದ್ದಿನ ಮಳೆಯನು ಕರೆಯುತಿದೆ ॥೩॥

ಪಟಾಕ್ಷಿಯ ಚಟಚಟ ಕೇಳುತಿದೆ।
ಆಕಾಶ ಬುಟ್ಟಿಯದೋ ಗಗನಕ್ಕೇರುತಿದೆ॥
ಹರ್ಷ ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿಯುತಿದೆ।
ಆಗಸ ತಾರೆಯು ಮೆರೆಯುತಿದೆ ॥೪॥

ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯ ಗೈಯುತಿಹರು।
ಸಂತೋಷದ ಭೇರಿಯ ಹೊಡೆಯುವರು॥
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹರ್ಷದಿ ಕುಣಿದಾಡುವರು।
ಆನಂದ ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುವರು ॥೫॥

ಜನರ ಬಾಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವ ದೀಪಾವಳಿ।
ಸಾಹಿತ್ಯಾ ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ ಸಮ್ಮೇಳನ ದೀಪಾವಳಿ।
ಜನಮನ ಸಂತಸಗೊಳಿಸುವ ದೀಪಾವಳಿ।
ಅಜ್ಞಾನವ ಕಳೆದೆಮಗೆ ಸುಜ್ಞಾನ ಬೆಳಗಿಸಲಿ ॥೬॥

ಲೀಲಾವತಿ ನಿಂಬಾಳಕರ

" ಭಾರತ ರಕ್ಷಕ ರಾಟಿ " ಅಥವಾ " ದೀನಬಂಧು "

ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಮಮತೆಯ ಕಂದರೆ।
ನೂಲಲು ತಮಗೆ ರಾಟಿಯೊಂದಿರೆ॥
ರಾಟಿಯಿಂದಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಳ್ಗೆಯಿರೆ॥
ಆನಂದದಿ ನೀವು ಆದರಿಸುತಿರೆ ॥೧॥

ರಾಧಾ ರಮಣನ ರಕ್ಷಣೆ ಚಕ್ರ।
ಶಾಂತಿ ಸಮರದೀ ನಲಿದಿಹ ಚಕ್ರ॥
ಮೋಹನ ಗಾಂಧಿಯ ಜೀವನ ಚಕ್ರ।
ಆಂಗ್ಲರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬೆದರದ ಚಕ್ರ ॥೨॥

ರಾಟಿಯಿಂದಲೇ ನೂಲನು ತೆಗೆಯಿರಿ।
ನಿರುದ್ಯೋಗವನು ಹೊಡೆ ದೋಡಿಸಿರಿ॥
ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಮಾನವ ಕಾಯಿರಿ।
ಜಗದಲಿ ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಮೆರೆಸಿರಿ ॥೩॥

ರಾಟಿಯಿಂದಲಿ ಸೃಜಿಸಿದ ಗಾನವು॥
ವೀಣಾಪಾಣಿಯ ಸುಮಧುರನಾದವು॥
ಭಾರತ ಬಡಿಗನು ರಚಿಸಿದ ರಾಟಿಯು॥
ಸ್ವಾವಲಂಬನವ ಕಲಿಸಿದ ರಾಟಿಯು ॥೪॥

ನೀವು ಉಡಿರಿ ಖಾದಿಯ ತೊಡಿರಿ।
ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲಿ ಸದಾ ನಡೆಯಿರಿ॥
ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಳ್ಗೆಗೆ ಸದಾ ಶ್ರಮಿಸಿರಿ॥
ಮರೆಯಲಾರದ ಗಾಂಧಿಯ ಸ್ಮರಿಸಿರಿ ॥೫॥

ಎಮ್. ಎಫ್. ಉಪರಾಳ

ಕಸಬರಿಗೆ ಪದ್ಯ

೧

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನನ ಹೊಂದಿ
ಶಹರದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿಕೆ।
ನೀನೆ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ತೋರಿ।
ಅನುರವಾದೆ ಜಗದೊಳು।

೨

ಶಹರ ಹಳ್ಳಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡು।
ರಷ್ತೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ।
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರ ಹೊಂದಿ।
ಜಗದ ತುಂಬ ಹರಡಿನಿಂತೆ !

೩

ಹಸನ ಮಾಳ್ಪದೊಂದೆ ಕೆಲಸ।
ಹಸನ ಗೊಳಿಸಿ ಜನರ ಮನವ।
ಹರುಷ ಗೊಳಿಸಿ ಎಳೆದು ಕೊಂಡೆ।
ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಉಚ್ಚವಿಹುದು

೪

ಜನರ ಸೇವೆ ಜಗದ ಸೇವೆ।
ಈಶ ಸೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೆ।
ತಿಳಿದು ಸೇವೆ ಮಾಳ್ಪದೊಂದೆ।
ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮ ವೆಂದು ತಿಳಿದೆ ।

೫

ಈಶ ಸೇವೆ ಮಾಳ್ಪ ನಿನ್ನ।
ಬಾಳ್ವೆಯೆಂತು ಉಚ್ಚವಿಹುದು।
ಉಚ್ಚವಾಗಿ ಬೆಳಗಲಿರುವ।
ಕಸಬರಿಗೆ ನೀನೇ ಧನ್ಯ।

ಸಾವಿತ್ರಿ ಪೂಜಾರ

ಜಾತೀಯತೆ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ

ಲೇಖಕಿ : ವಿಮಲಾ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗುತ್ತಲ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೇಲು ನೀನು ಕೀಳು ಎಂದು ವ್ಯರ್ಥ ತರ್ಕ ಮಾಡುವ ವಿವಿಧ ಮತದವರು ನಿಜವಾಗಿ ತಾವು ಯಾವ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂಬುದನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಾತಿಗಳು ಆದಿದ್ರಾವಿಡರು ಮತ್ತು ಆರ್ಯರ ಆಗಮನದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಚತುರ್ವರ್ಣಗಳ ನಡುವೆ ಉಂಟಾದ ಒಡಕುಗಳೇ ಇವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆನ್ನ ಬೇಕು. ಈ ಮೇಲಿನವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಜಾತಿಯವು. ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತ ಕ್ರೈಸ್ತಮತ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂಮತಗಳೂ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದವು ಈಗ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಜಾತಿ ಮತ, ಧರ್ಮಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ.

ನಾಗರೀಕ ಜನರ ನಡುವೆಯೂ ಜಾತೀಯತೆಯ ಗೋಡೆ ನಿಂತು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದ ಮನೋಭಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ತರುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವದು ಬಹಳ ಬೇಸರದ ವಿಷಯ. ಒಂದೇ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳೆಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಭೇದವೇ ? ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವದು ಒಂದೇ ರಕ್ತವಲ್ಲವೆ? ವೈದಿಕರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲದವರೆನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡವರು, ನೂರಾರು ಕಾರಣ ಹೇಳ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೊಂಚ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ-ನೀವು ಯಾವ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ? ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಗೆ ! ಅಂದಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡುವದು ಮಾನವತೆಯಲ್ಲವೆ ? ಅನ್ಯ ಜಾತಿಯ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಯುವತಿಯು ಪ್ರೇಮಿಸಿ ವಿವಾಹವಾದರೆ ಅದು ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ ಮಹಾತಪ್ಪೆ ? ಇಂಥವರನ್ನು ಹೆರುವದಕ್ಕಿಂತ ಕತ್ತು ಹಿಸಿಕಿಬಿಡುವದೇ ಲೇಸು ಎಂದೆನ್ನುವ ಹೆತ್ತವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಗಂಡಸಿನ ಆಧಾರ ಬೇಕೇಬೇಕು. ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ, ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಬಾಳ ಸಂಗಾತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವದರ ಬದಲು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ದೂರವಿಡಲು ಯತ್ನಿಸುವದು ಹಿತವೇ? ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ ಯಶಸ್ವಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಬಹಳ ಎಲ್ಲೋ ನೋಡಿದ ಒಂದು ವಿವಾಹವನ್ನು ಆದರಿಸಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿದರೆ ಅದು ಅವರದೇ ಮೂರ್ಖತನ. ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹ ವಾದವರು ಹೆಣ್ಣುಹೆತ್ತ ಆಕೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈತೊಳೆಯ ಬೇಕಾಗುವದು. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡೂ ಜಾತಿಯ ಕಡೆಯವರು ಆಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ತನ್ನ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಕನ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ತನಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಹೆತ್ತವರಿಗೂ ದುಃಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಳು. ಎಂದರೆ ಇದೇ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈ ತರದ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸ ದೊರಕದಿರುವದೇ ಕಾರಣ ಕೊಂಚ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆಯಲಿ ಆಗ ಅವನು ತನ್ನ ದೇಶ, ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಗೆಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೋಮುವಾರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತುಚ್ಛವೆಂದು ಗಣಿಸಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸೂಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡಿನಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದುಡಿಯ ಬಲ್ಲಳು. ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆಕೆಯ ಜೀವನ ಕೇವಲ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವದಕ್ಕಲ್ಲ. ಕಲಿತಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ಗೌರವ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ತಿಳಿಗೇಡಿಯಲ್ಲ.

ತನಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾದ ಗುಣಗಳಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ವಿವಾಹವಾದಾಗ ನಾವೇಕೆ ಕೈಹಿಸುಕುತ್ತಾ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಶಾಪಹಾಕಬೇಕು. ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜಾತಿಯತೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲು ಒಂದು ಮೂಲಸಾಧನ. ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹ ಆಗುತ್ತಾ ಆಗುತ್ತಾ ಬರಬೇಕು. ಆಗ ಜಾತೀಯತೆಯ ಭೇದವು ಅಡಗಿ ಮಾನವನ ಶೀಲ, ಮನೋವೈಶಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ಸೋದರತೆ ಬೆಳೆಯಲು ಎಡೆ ಉಂಟಾಗುವದು.

ವಿವಾಹವೆಂದರೇನು ? ಒಲ್ಲದ ಅರಿಯದ ಹೆಣ್ಣುಗಂಡುಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಒಂದು ಗೂಡಿಸುವದೇ ? ಇದು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ಕಟುಕತನವೆನ್ನಬೇಕಾಗುವದು. ಮದುವೆ ಎಂದೊಡನೆ ನಡುಗುವ ಹೆಣ್ಣುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ? ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವೋ ಕಷ್ಟಮಯವೋ ಎಂಬ ಚಿಂತನೆಯ ನಡವೆ ಭಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೆತ್ತವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಗಂಡನನ್ನಾರಿಸುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮನೆ, ಮಠ, ಮಾರಿ, ಹೇರಳ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊನೆಗೆ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅನಾಹುತವಾಗುವದು. ಇವಿಷ್ಟು ಅವಿವಾಹಿತರ ವಿವಾಹದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಯಿತು. ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕುಂಕುಮದ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರ ಪಾಡೇನು ? ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜ ಕ್ರೂರವಾಗಿದೆ. ಅವಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಸಮಾಜವು ಅವಳನ್ನು ದೂರವಿಡುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತಾಡಬಾರದು. ಕಲೆಯಬಾರದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೂ ಆಕೆಯ ತಲೆಯ ಕೂದಲು ತೆಗೆದು ವಿಕಾರರೂಪ ಮಾಡುವರು. ಇದರಿಂದ ಆಕೆಯು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿ ಕೂಡ್ರಬೇಕಾಗುವದು. ಮರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಡ ಹೊಚ್ಚಿದರೆ ಚಿಗುರೊಡೆಯುದೇನು? ಎಂಬಂತೆ ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಆಕೆಯ ಆಶಯಗಳು ಹಿಡಿ ತಪ್ಪುವವು ಆಕೆ ಯಾರೊಡನೆ ಯಾದರೂ ಓಡಿ ಹೋಗುವಳು ಸಮಾಜ ಅವಳನ್ನು ದೂರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವಳ ಆ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಮಾಜವೇ ಕಾಣವೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಹೌದು ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಆಗಲೇ ಬೇಕು. ಗಂಡಸು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿವಾಹವಾಗುವಂತೆ ಆಕೆಗೂ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಮಾಜ ಏಕೆ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ ? ಗಂಡು ಮಾಡವದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಾಡುವದೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪೆ ? ಆಕೆಗೂ ಆಶೆ ಇರವದಿಲ್ಲವೆ ? ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಬಾಳು ಸರಿಗೂಡಬೇಕೆಂದು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಆಕೆಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿವಾಹವಾಗಲು ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲವೆ ? ಅವಳ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ಸಾಹ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕಾದರೆ ಜಾತೀಯತೆಯ ನಿರ್ಮೂಲ, ಹೆಣ್ಣಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಮತ್ತು ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಇವುಗಳು ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ತಾನೇ ಮಾಡಲು ಅಗದಿರುವದು. ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಪ್ರಯತ್ನದಂತೆ ಫಲದೊರೆಯುವದು.

ಕಲಿತ ಹೆಣ್ಣು ದೇಶದ ಕಣ್ಣು !

ಲೇ : ಸೀತಾಂಬರ ವಾಸುದೇವ ನಾಯ್ಕ ಕೋನಳ್ಳಿ

ವಿಠೋಬ—ಏನ್ರಿ, ರಾಮಣ್ಣನವರೆ! ಎತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ?

ರಾಮಣ್ಣ—ನಿಮ್ಮತ್ತ ಕಡೆಗೇ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ!

ವಿಠೋಬ— ನೀವು ಬಂದ ಕೂಡ್ಲೆ ಏನಾದರೂ, ಇರುತ್ತೆ ಏನಸಾ ಬಿಸಿ, ಬಿಸಿ ಸುದ್ದಿ!

ರಾಮಣ್ಣ— ನಾನು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ ? ಒಳ್ಳೇದು ಕಲಿತಹೆಣ್ಣು ದೇಶದಕಣ್ಣು ಅಲ್ಲವೇ ?

ವಿಠೋಬ— ಮಹಾರಾಯ ತಂಪು ಹೊತ್ತಿನಾಗ ಒಳ್ಳೆ ಸುದ್ದಿ ತಂದೆ! ಇಷ್ಟೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು!

ರಾಮಣ್ಣ— ಅಂದರೆ ಇಂದಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಬೇಡ ಎಂತಾ ನಿನ್ನ ಅಭಿಮತವೆ ?

ವಿಠೋಬ— ಹೌದು! ಹೌದು!! ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರೆ ಅಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸು. ಅಂದರೆ ಸಂತೋಷ!

ರಾಮಣ್ಣ — ಎಂಥ ಮೂರ್ಖ ಶಿರೋಮಣಿ ನೀನು! ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳುಕಲಿಯುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು.

ವಿಠೋಬ— ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತರೆ ನಾವೆಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲು. ಅಂದರೆ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷ ಅಲ್ಲವೇ ?

ರಾಮಣ್ಣ— ಇದು ನಿನ್ನ ಮಂಕುತನ. ಏತಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಲಿಯುವದು ಬೇಡ ಎಂತಾ ಹೇಳುವೆ ?

ವಿಠೋಬ— ನೋಡು ಈಗಿನ ಕಲಿಯುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮೋರೆಗೆ ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಸುಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಇವು ಈಗಿನವರ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ! ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸಪ್ಪು ಹಾಕಿದರೆ, ಇಂದು ನಾವು ಬಡತನವನ್ನು ಗಂಟಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂಲಮಂತ್ರ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಇದೆ.

ವಿಠೋಬ— ಇದಕ್ಕೇ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದವರ ಹಾಗೆ ಮೂಲೆಗೆಸೇರಬೇಕು ?

ರಾಮಣ್ಣ— ಇದು ನಿನ್ನ ಹುಚ್ಚು ಕಲ್ಪನೆ! ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತರೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವದಿಲ್ಲ ಎಂತಾ ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ? ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಯುವ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳ! ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನ ಸಲಹೆ ಕೇಳುವದು.

ವಿಠೋಬ— ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತು ನಮಗೆ ಯಾವ ಸಾಂಬ್ರಾಜ್ಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ಅದನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿಸು.

ರಾಮಣ್ಣ— ದೇಶವು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು, ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಕ್ಷರರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಬೇಕು. ಜನನಿ ಮೊದಲು ಪಾಠಶಾಲೆ ಅಲ್ಲವೇ ? ಜನಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹಾಕಿ ಕೊಡಲು ಜನನಿಯೇ ಮೊದಲ ಗುರುವು! ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರು ಸಾಕ್ಷರರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಕು! ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ತೆರೆಯುವದು ಅವಶ್ಯ!

ವಿಠೋಬ— ಕೈ ಬೆರಳು ಎಣಿಸಿದರೆ ಕೈ ಬೆರಳು ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿಯುವಷ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಜನಾಂಗ ಕಲಿತಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿದೆ ಎಲ್ಲ!

ರಾಮಣ್ಣ — ಮುತ್ತಿನ ರಾಶಿಯಲ್ಲ ಭತ್ತ ಬಿದ್ದರೆ; ಅದು ಭತ್ತದ ರಾಶಿ ಯಾಗಲಾರದು! ಅದು ಮುತ್ತಿನ ರಾಶಿಯೆ! ಪುರ್ಣ ಮುತ್ತಿನ ರಾಶಿ ಮಾಡುವದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ.

ವಿಠೋಬ— ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ತೆರೆದು ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂತಾ ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿರೋಧಿ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಮಾತೆಯು ವೀರಳಾದರೆ ಪುತ್ರನೂ ವೀರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಾತೆ ವೀರಳಾದ್ದರಿಂದ: ಅಭಿಮನ್ಯುವು ವೀರನಾದನು. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗಣ್ಯಳೆಂದರೆ ಮಾತೆ! ಆದರಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ!

ವಿಠೋಬ— ಆ........ಗ........ಬ........ಹು........ದು!

ರಾಮಣ್ಣ— ಏನು ? ಇನ್ನೂ ಸಂಶಯವೇ ?

ವಿಠೋಬ— ಇಲ್ಲ! ಈಗ ನೀನೇ ಸಂಶಯವೆಲ್ಲ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿದೆ.

ರಾಮಣ್ಣ—'ಮಾತೆ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣರಹಸ್ಯ ಅಡಗಿದೆ. ವನಿತೆಯರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮಾತೆಯರೇ, ಹಾಗಾದರೆ ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ ಎಂತಾ ಹಾಡು ನೋಡೋಣ.

ವಿಠೋಬ— ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ.

ರಾಮಣ್ಣ— ಈಗ ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೊಳೆಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷ.

ವಿಠೋಬ - ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವೆಂತಾ ಈಗಭಾಸವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತನು, ಮನ, ಧನಗಳಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡುವೆನು. ಇನ್ನು ಇದರಂತೆ ನಮ್ಮ ನೆರಮನೆಯ ಅಗಸೆ ಅಜ್ಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವೆನು.

ರಾಮಣ್ಣ—ಹಾಗಾದರೆ ಹೋಗೋಣ.

ಜೈ ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಸಂಘಕ್ಕೆ

ಸೂಚನೆ

* ಲೇಖನಗಳು, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದವು ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕರು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲೇಖಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಕರ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

* ಇನ್ನೂ ವರೆಗೂ ಚಂದಾ ಹಣವನ್ನು ಕಳಿಸದ ಚಂದಾದಾರರು ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ 'ವೀರಮಾತೆ' ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ, ಧಾರವಾಡ. ಈ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಚಂದಾಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

* ಚಂದಾದಾರರು, ತಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಬದಲಾದಲ್ಲಿ, ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ' ವೀರಮಾತೆ ' ಯು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ದಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಲಾಗುವದು.

* ಲೇಖಕರು ಅಥವಾ ವಾಚಕರು, ಲೇಖ ಕಳಿಸುವದಾಗಲಿ ಉಳಿದ ಯಾವದೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಲು ಮರೆಯಬಾರದು.

* ಹೊಸದಾಗಿ ಚಂದಾದಾರರಾಗಬಯಸುವವರು, ಚಂದಾ ಹಣವನ್ನು ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟು, ಕಳಿಸಿದರೆ, ಮಾಸಿಕವನ್ನು ಅವರ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವತ್ತ ಗಮನಿಸಲಾಗುವದು.

* ಸೋದರ, ಸೋದರಿಯರು, ಅಕ್ಕನಟ್ಟಿಗೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ೧೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

* * * * * *

ಜಾಹಿರಾತಿಗಾಗಿ ಕಾದಿರಿಸಿದೆ.

ದರಗಳು

	೧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ	ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೆ	೩ ತಿಂಗಳಿಗೆ	೧ ತಿಂಗಳಿಗೆ
ಪೂರ್ಣ ಪುಟ	೮೦ ರೂ.	೪೫ ರೂ.	೨೫ ರೂ.	೧೫ರೂ
ಅರ್ಧ ಪುಟ	೪೫ ,, ...	೨೫ ,, ...	೧೫ ,, ...	೧೦ ,,
ಕಾಲು ಪುಟ	೨೫ ,, ...	೧೫ ,, ...	೧೨ ,, ...	೮ ,,

ವಿಳಾಸದಾರರು ದೊರೆಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ

ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದ ವಿಳಾಸ :—

" ವೀರಮಾತೆ " ಕಾರ್ಯಾಲಯ
ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ
ಪುರಾಣಿಕ ರೋಡ
ಧಾರವಾಡ

ADDRESS

ಶ್ರೀ. ....
....
....
....

ಮುದ್ರಕರು : ಶ್ರೀಯುತ ಕುಲಕರ್ಣಿ ರಾಮರಾಯರು
ಸ್ಥಳ : ವನಿತಾ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ ಪ್ರೆಸ್, ಧಾರವಾಡ
ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಶ್ರೀ. ಲ. ರಂ. ಪುರಾಣಿಕ
ಸ್ಥಳ : ವನಿತಾ ಸೇವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ